

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему: Дослідження організації діяльності публічної установи, на прикладі
Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей
Тернопільської міської ради

Виконав(ла): студент(ка) VI курсу, групи БАМЗ-61

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

		Новицька Х.О.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник		Гарматюк О.О.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Нормоконтроль		Мосій О.Б.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Завідувач кафедри		Сороківська О.А.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Рецензент		Дудкін П.Д.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет _____ Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра _____ Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Сороківська О.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« _____ » 20__ р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня _____ магістр
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю _____ 281 Публічне управління та адміністрування
(шифр і назва спеціальності)

студенту _____ Новицькій Христині Остапівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____ Дослідження організації діяльності публічної установи, наприкладі
Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Керівник роботи _____ Гарматюк О.О., к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 8 » вересня _____ 20__25__ року № 4/7-799

2. Термін подання студентом завершеної роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____ Звіт про роботу Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту
дітей Тернопільської міської ради за 2024 рік

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

1 Теоретичні аспекти публічної установи в умовах сучасних викликів

2 Комплексне дослідження організації роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту
дітей Тернопільської міської ради

3 Шляхи покращення організації роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей
Тернопільської міської ради

4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Системна організація роботи публічної установи, Загальна інформація Управління сім'ї,

молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради, Динаміка основних

фінансово-господарських показників Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей

ТМР за 2022-2024 рр, Динаміка показників роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та

захисту дітей ТМР за 2022-2024 рр, Динаміка активів Управління сім'ї, молодіжної політики та

захисту дітей ТМР за 2022-2024 рр, Структурний розподіл фонду оплати праці Управління

сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2022 р, Вхідні дані для розрахунку

коефіцієнта оборотності активів Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР,

Практичний алгоритм програми розрахунку оборотності активів Управління сім'ї, молодіжної

політики та захисту дітей ТМР

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 4 Охорона праці	Шерстюк Р.П., завідувач кафедри МП		
та безпека в надзвичайних ситуаціях	Стручок В.С., ст. викладач		

7. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

[illegible]

Студент

(підпис)

Новицька Х.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Гарматюк О.О.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

«Дослідження організації діяльності публічної установи, на прикладі Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради»

Кваліфікаційна робота магістра: 83 сторінки, 17 рисунків, 17 таблиць, 2 додатки, 40 літературних джерел.

Об'єкт дослідження – процес організації діяльності Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Предмет дослідження – теоретико-прикладні аспекти організації діяльності Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-прикладних засад організації діяльності публічних установ в сучасних умовах.

Методи дослідження – абстрактно-логічний; аналізу і синтезу; логічний; системного аналізу функцій державного управління; економіко-статичний, табличний.

Розроблено пропозиції щодо організації діяльності публічної установи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР, а саме представлено імплементацію Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану», запропоновано реалізацію проектної програми «Молодь – майбутнє Тернопілля», а також досліджено створення комунального підприємства «ТернСмак+».

Результати впроваджено у діяльність Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Ключові слова: публічне управління, публічна установа, організація діяльності публічної установи, системи органів місцевого самоврядування, завдання публічного управління, організаційні форми діяльності органів публічної установи.

ANNOTATION

«Research on the Organization of Activities of a Public Institution (the Department of Family, Youth Policy, and Child Protection of Ternopil City Council as a case of study)»

Master Degree thesis consists of 83 pages, 17 figures, 17 tables, 2 appendices, 40 references.

The object of investigation is the process of organizing the activities of Department the Family, Youth Policy and Child Protection of Ternopil City Council.

The subject of the study is theoretical and applied aspects of organizing the activities of Department the Family, Youth Policy and Child Protection of Ternopil City Council.

The aim of the work is to substantiate the theoretical and applied principles of organizing public institutions activities in modern conditions.

The Methods of Investigation are abstract and logical; analysis and synthesis; logical; system analysis of public administration functions; economic-static, tabular.

Proposals have been developed for organizing the activities of public institution the Department the Family, Youth Policy and Child Protection of Ternopil City Council, namely the implementation of the All-Ukrainian Forum «Youth Council under martial law» is presented, the implementation of project program «Youth – the future of Ternopil» is proposed and the creation of municipal enterprise «TernSmak+» is also investigated.

The results have been implemented in the activities of the Department the Family, Youth Policy and Child Protection of Ternopil City Council.

Keywords: public administration, public institution, organization of activities at public institution, systems of local government bodies, tasks of public administration, organizational forms of activities of bodies a public institution.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОЇ УСТАНОВИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	8
1.1 Сутнісне визначення поняття «публічне управління»	8
1.2 Характеристика системи органів місцевого самоврядування	11
1.3 Практичні інструменти та організаційні форми діяльності органів публічної установи	17
РОЗДІЛ 2 КОМПЛЕКСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ СІМ'Ї, МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	25
2.1 Особливості функціонування Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради	25
2.2 Аналізування результативної діяльності досліджуваної публічної установи із використанням ЕОМ	28
2.3 Комплексне оцінювання організації роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради	36
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ СІМ'Ї, МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	46
3.1 Практична імплементація Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану»	46
3.2 Реалізація міської цільової програми «Молодь – майбутнє Тернопілля» Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР	54
3.3 Впровадження діяльності КП «ТернСмак+» як вектор організації діяльності досліджуваної публічної установи	63
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ	

СИТУАЦІЯХ	
4.1 Забезпечення проведення ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів	70
4.2 Розвиток системи цивільного захисту публічних установи в умовах воєнного часу	72
ВИСНОВКИ	76
БІБЛІОГРАФІЯ	79
ДОДАТКИ	84

ВСТУП

Основна мета в діяльності публічної установи – досягти максимальної ефективності, дієвості й результативності з мінімальними затратами ресурсів, часу і зусиль. Головне завдання, яке стоїть перед публічною установою – виконати найрезультативніше всі представлені завдання в системі управління. Якщо бізнесовий управлінець своєю діяльністю прямо впливає на отримання прибутку певної підприємницької одиниці, то публічний управлінець – на якість життя громадян певної адміністративно-територіальної одиниці чи держави в цілому. Слід відзначити, що у роботі представлено функції, які виконують в системі публічних установ, які спрямовані на вирішення завдань необхідних для реалізації.

Теоретичні і методичні питання присвячені проблематиці публічних установ знайшли своє відображення в дослідженнях багатьох учених, зокрема таких як Г. Адаманчука, В. Гаращука, Б. Гурянця, С. Ковальчука, М. Корнієнка, В. Малиновської, Н. Нижника, Н. Плахотника, С. Сухаренкова, О. Сушанського, А. Саліванова, В. Шаповала, В. Халіпчука та ін.

Сьогодні динамічний розвиток сучасного середовища вимагає ефективної та результативної діяльності органів державної влади, яка матиме ціловекторне виконання функціональних повноважень. Сучасний досвід адміністративних реформ у європейських та американських країнах показує, що дедалі більше уваги приділяється особливостям організації діяльності публічної установи як важливого орієнтира реалізації імplementованих реформ.

Актуальність організації діяльності публічної установи в умовах воєнного стану, рівень недосконалості теоретичної та методичної частин зумовлює вибір теми дослідження.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-прикладних засад організації діяльності публічних установ в сучасних умовах.

Для досягнення поставлених цілей в основному вирішувалися такі завдання:

- досліджено поняття «публічне управління»;
- здійснено характеристику системи органів місцевого самоврядування;
- досліджено функціонування Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради;
- оцінено організацію роботи досліджуваної публічної установи;
- розроблено рекомендаційні засади щодо вдосконалення організації роботи публічної установи в умовах воєнного стану.

Об'єкт дослідження – процес організації діяльності Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Предмет дослідження – теоретико-прикладні аспекти організації діяльності Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Методи дослідження – абстрактно-логічний; аналізу і синтезу; логічний; системного аналізу функцій державного управління; економіко-статичний, табличний.

Методика наукових досліджень. Кваліфікаційну роботу магістра виконано на основі теоретичних та інформаційних основ, які включають нормативно-правове забезпечення та інформацію періодичних видань.

Джерела наукових досліджень. У даній роботі використовувалась інформація з періодичних наукових видань та відповідні норми законодавства.

Новизна наукових результатів. У кваліфікаційній роботі магістра обґрунтовано теоретичні засади організації діяльності публічної установи та запропоновано рекомендації щодо удосконалення Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Практичною основою до одержаних результатів є основним аспектом щодо удосконалення організації роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради, а саме обґрунтовано обґрунтовано реалізацію Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного

стану» та проєктної програми «Молодь – майбутнє Тернопілля», а також досліджено створення комунального підприємства «ТернСмак+».

Обсяг та структура кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота магістра формується зі вступу, 4 розділів, висновків, бібліографії та додатків. Загальний обсяг роботи – 83 сторінки, 17 рисунків, 17 таблиць, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОЇ УСТАНОВИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

1.1 Сутнісне визначення поняття «публічне управління»

У науковій літературі є багато понять «публічне управління», які не мають єдиного визначення. Управління як наукове поняття є складним соціальним феноменом, і його трактування залежить від різноманітних історичних, соціальних і політичних факторів.

Отже, публічне управління – це право, здатність і можливість державних установ, органів місцевого самоврядування, громадських організацій впливати на суспільне життя шляхом примусу чи владними засобами. Якщо сутність влади відображається у співвідношенні панування і покори, то управління є інструментом забезпечення реалізації конкретного держуправлінця. Управління – це цілеспрямований вплив, необхідний для координації спільної діяльності людей. Розвиток суспільства та його різних сфер невіддільний від формування та реалізації законів, правил, норм та правил поведінки [27]. Управління створюється людьми з метою свідомого саморегулювання своєї життєдіяльності і має однакове значення з сім'єю і власністю, мораллю і правом, способом виробництва і державою, знаннями та інформацією. Управління залежить від соціальних умов, ідеалів і цінностей. Поняття «публічний» походить від латинського слова «publicus», що означає «громадський» або «народний». Словники іноземних мов визначають «публічне» як відкрите та публічне.

Необхідно зосередити увагу на специфічному змісті публічного управління, яке полягає в наступному:

1. Публічне управління базується на державній владі, підтримується та забезпечується нею.

2. Публічне управління поширюється на все суспільство і за його межами у сферах державної та міжнародної політики. Держава через законодавчу діяльність встановлює основні, загальні та типові правила (норми) поведінки громадян.

3. Держава надає державному управлінню системності.

4. Публічне управління відрізняється від державного управління тим, що воно здійснюється в рамках верховенства права, завдяки механізму громадського нагляду за яким органи державної влади та органи місцевого самоврядування регулюються законодавством і діють на практиці [32, с. 157].

Публічне управління означає повноваження держави організовувати та підтримувати соціальне життя шляхом організації та регулювання соціального життя суспільства, спираючись на владу влади, але її повноваження обмежені ефективним громадським контролем. Публічне управління є більш широким поняттям, ніж державне управління. Розглядається практика досягнення соціальних цілей шляхом раціонального застосування основних методів (економічних, адміністративних, інформаційних, психологічних тощо), а також надання більшої свободи та гнучкості у прийнятті рішень.

Термін «публічне управління» стосується діяльності урядів та державних установ на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також стосується дій фізичних та юридичних осіб під час виконання публічних функцій.

В останні роки відбулася зміна парадигми державного управління, особливо в розвинутих країнах світу. Прагнення до універсалізації змінилося принципом збереження національних особливостей, а пропозиції щодо відокремлення адміністрування від політики стали більш обережними [9]. Розвиток державного управління зазнав істотних змін у трактуванні цього поняття. У той час як традиційне розуміння «адміністрування» полягало в застосуванні таких функцій як планування, організація, мотивація та контроль, управління тепер розглядається як практика раціонального застосування засобів для досягнення конкретних цілей. Початкові реформи державного управління

були спрямовані на підвищення ефективності та покращення якості послуг. Деталізовано характеристику системи організації роботи публічної установи представлено на рис.1.1.

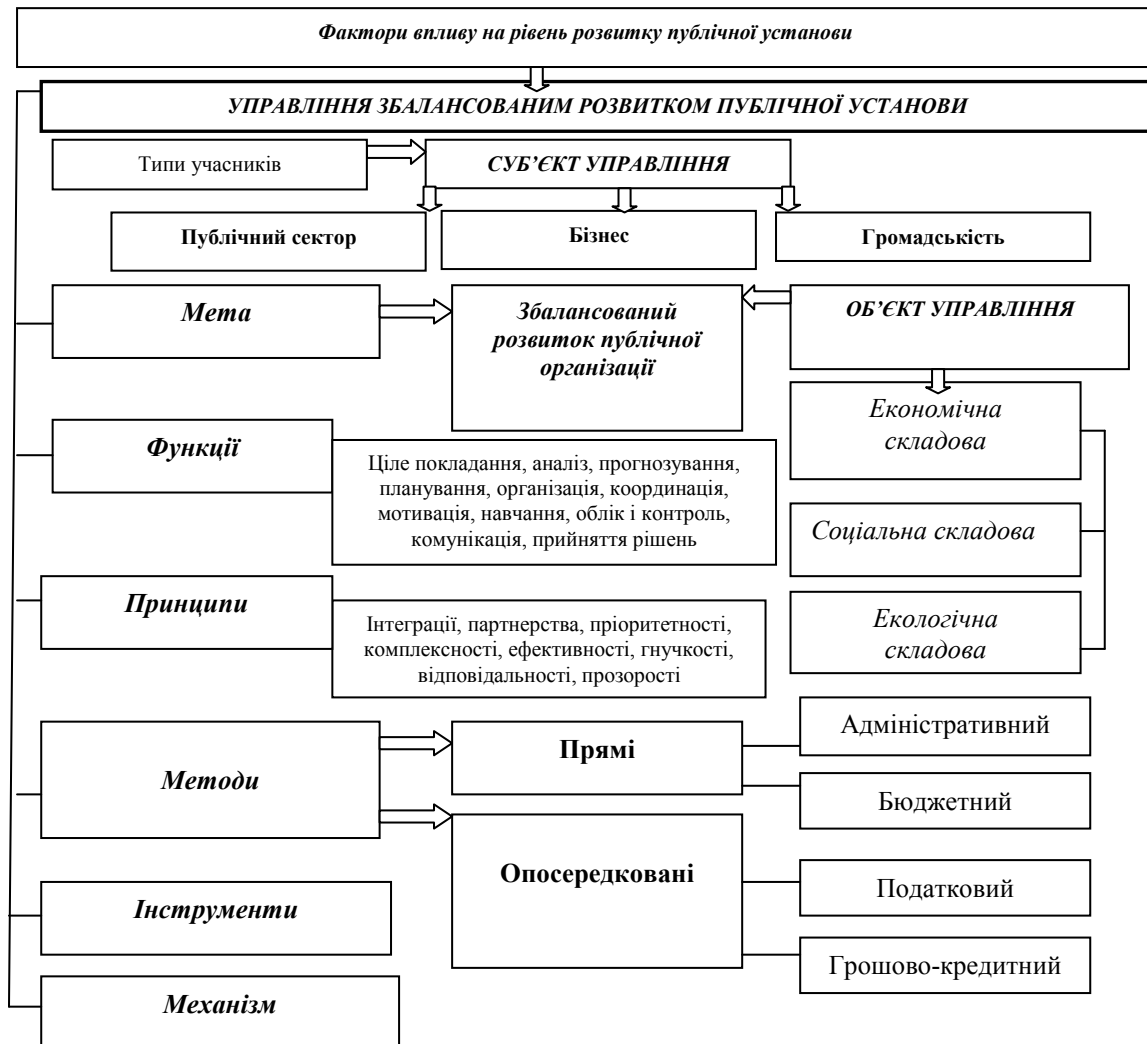

Рисунок 1.1 – Системна організація роботи публічної установи [23, с. 76]

Слід зазначити, що місцеві органи державних установ входять до складу трьох систем – системи органів управління місцевого самоврядування та уповноважених суб'єктів. Водночас адміністративно-правовий статус цих органів можна узагальнити за кількома ознаками: вони здійснюють державну чи місцеву публічну владу, надану їм Конституцією України та законодавчими актами чи через уповноваження; поширюють публічну владу на конкретні адміністративно-територіальні одиниці чи регіональні громади та

зосереджують увагу на питаннях, які можуть бути вирішені в межах відповідних регіонів (громад); існує подвійність приналежності – з одного боку місцеві органи публічної влади не підпорядковуються місцевим органам державної влади, а з іншого боку існують відносини приналежності між системою місцевих адміністративних органів, регіональних адміністративних органів та органів місцевого самоврядування; кожна система органів місцевого державного управління має свої специфічні адміністративно-правові норми [35].

1.2 Характеристика системи органів місцевого самоврядування

Система органів публічної установи – це сукупність органів публічної установи, які поділяються на служби, установи або наглядові органи відповідно до завдань і функцій, які вони виконують та адміністративних послуг, що надають утворюючи загальну систему об'єднану єдиною метою. Кожен орган публічної установи створюється для реалізації встановлених цілей і програм щодо забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, підтримання безпеки держави і суспільства, вирішення завдань соціально-економічного та культурного значення [11, с. 27].

Система органів місцевого самоврядування включає як виборні представницькі органи (місцеві ради сільських, селищних, міських, районних громад, районні та обласні ради), так і персональні органи (голови районних громад, старости). Крім того існують органи з функціями наближеними до виконавчої влади до складу яких входять представницькі органи місцевого самоврядування (виконавчі органи місцевих рад сільських, селищних, міських територіальних громад). Особливістю цих органів є те, що вони є організаційно незалежними персональними органами державного управління з чітко визначеною регіональною сферою діяльності. Органи місцевого самоврядування мають адміністративні правоохоронні повноваження, можливості відповідного правозастосування, процедури та інші функції. Вони

здійснюють відповідно до закону адміністративні повноваження, охороняють публічні інтереси держави та органів місцевого самоврядування, захищають права і свободи громадян, охороняють законні права та інтереси юридичних осіб; здійснює відповідно до закону повноваження, приймає відповідно до законодавчого рівня управлінські рішення та здійснює управлінські дії відповідно до закону; управляти відповідно до нормативно-правових актів, а також управляти відповідно до закону. Серед них основними статусними елементами є: орган влади як суб'єкт юрисдикції та встановлення його адміністративних прав, обов'язків (повноважень) і відповідальності; допоміжними статусними елементами є: мета створення та діяльності, завдання, принципи та правові гарантії діяльності органів місцевого самоврядування [6].

Однак адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування (та інших органів місцевого самоврядування) має включати відповідні закони (функції) та організаційні форми діяльності, а також інструменти, які використовують відповідні органи місцевого самоврядування в процесі здійснення такої діяльності.

Так, Д. Безуглий дослідник правової форми публічного управління в Україні, зазначає, що існує дві форми діяльності органів місцевого державного управління: одна – правова форма (функціональна), яка є формою, що встановлюється для волевиявлення публічної установи, здійснення функцій і породження правових наслідків у матеріально-правових і процесуальних відносинах. Ця форма залежить від обсягу юридичної дії та правового змісту постанов уряду, а також визначається повноваженнями суб'єкта волевиявлення та стадією механізмів адміністративно-правового регулювання (такою формою є законодавча та правозастосовча діяльність відповідних органів, у тому числі діяльність, що здійснюється шляхом оприлюднення адміністративних процедур та адміністративних правопорушень); інша – неправова форма (організаційна форма), яка полягає в організації діяльності, проведенні підготовчої роботи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, донесенні змісту рішень до

виконавців, забезпеченні нормальної діяльності органів державного управління та ефективному виконанні покладених на них функцій [3].

Засобами діяльності органів місцевого державного управління можуть бути нормативно-правові та програмно-правові документи, окремі розпорядження та рішення, юридично значущі дії, що вчиняються під час здійснення адміністративно-процесуальних повноважень, надання адміністративних послуг, у тому числі на підставі прийнятих органами місцевого державного управління нормативно-правових документів [10]. Так, відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» органи місцевого самоврядування створюються для здійснення функцій і повноважень місцевого самоврядування, тобто права представляти територіальні громади у вирішенні важливих питань місцевого значення в межах Конституції та законів України. Відповідні повноваження органів місцевого самоврядування залежать від виду органу та визначені статтею 14. Статті 25-44 Закону України «Про місцеве самоврядування» передбачають, що місцеве самоврядування поділяється на автономне (самоврядування) та делеговане (передача повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування), кошти діяльності яких утворюються за рахунок відповідної комунальної власності та місцевих коштів, частини яка використовується для виконання делегованих повноважень та частина якої використовується для забезпечення збалансованості місцевого бюджету (тобто державного) [13].

Органи та посадові особи місцевого самоврядування здійснюють надані їм повноваження самостійно; органи виконавчої влади та їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів і посадових осіб місцевого самоврядування, а також вирішувати питання щодо повноважень, наданих органам і посадовим особам місцевого самоврядування Конституцією України, цим Законом та іншими законами, крім повноважень, наданих виконавчою радою, та інших випадків передбачених законом. При розгляді місцевими органами публічного управління питань, що стосуються інтересів місцевого самоврядування вони повинні повідомити про це відповідні органи та

посадових осіб місцевого самоврядування. Органи та посадові особи місцевого самоврядування мають право звернутися до суду із заявою про визнання неправомірними дій місцевих органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права територіальних громад, повноваження органів і посадових осіб місцевого самоврядування [11, с. 27]. Функціональний розподіл завдань публічних установ сформовано та представлено на рис. 1.2.

Рисунок 1.2 – Змістовно-типологічні завдання публічних установ [9]

Щодо відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування зазначимо, що якщо органи та посадові особи місцевого самоврядування порушують Конституцію України чи закони України, обмежують права і свободи громадян не забезпечують здійснення владних

повноважень відповідно до закону (у тому числі за рішенням місцевого референдуму за ініціативою голови територіальної громади не менш як десятої частини громадян, які проживають на відповідній території і мають виборче право, або за рішенням Верховної Ради України України), повноваження органів і посадових осіб місцевого самоврядування можуть бути припинені достроково, а рішення місцевих рад, розпорядження сільських, селищних, міських голів, а також дії чи бездіяльність органів і посадових осіб місцевого самоврядування можуть бути визнані судами незаконними.

Схожу відповідальність несуть і голови місцевої державної влади та інші посадові особи місцевої державної влади: повноваження голів місцевої державної влади можуть бути припинені у тому числі у разі порушення ними Конституції України та законів України, а також у разі висловлення недовіри двома третинами від складу відповідного комітету; повноваження інших посадових осіб місцевої державної адміністрації можуть бути припинені з підстав, передбачених законодавством про державну службу; розпорядження голів місцевої державної адміністрації та дії інших посадових осіб, які ними призначені, можуть бути оскаржені до суду відповідно до закону [28].

До органів місцевого самоврядування належать: посадові особи місцевого самоврядування, які обираються чи затверджуються прямо чи опосередковано (депутати місцевих рад, голови територіальних громад, старости, члени виконавчих комітетів місцевих рад, керівники та члени інших управлінь, відділів та інших виконавчих органів рад), службовці місцевого самоврядування (призначаються на посади сільським, селищним, міським головою, районним головою, міською радою шляхом конкурсних виборів або в іншому порядку, встановленому законодавством України та суб'єктом господарювання). вимогам Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»); патронатні працівники органів місцевого самоврядування (радники, консультанти, помічники та начальники відділів сільських, селищних, міських, міських, районних, міських рад) [22].

Система органів місцевого самоврядування та їх адміністративно-правовий статус як органів місцевого державного управління зазнали значного впливу процесу децентралізації в Україні. У Концепції реформування місцевого самоврядування та місцевої влади в Україні децентралізація визначається як процес перерозподілу центральних адміністративних функцій, повноважень і персоналу, який включає два аспекти: Децентралізація відбувається на двох рівнях: адміністративно-політичному та на двох рівнях: регіональному, де влада передається від центральних міст до інших регіонів; функціональний рівень, де повноваження та прийняття рішень передаються від міністерств, відомств чи органів Кабінету Міністрів України до посадових осіб органів державної влади нижчого рівня [30, с. 165].

Місцева децентралізація передбачає автономію регіонів відповідно до прийнятих законів, але вищі органи влади визначають умови передачі та перелік повноважень, що передаються регіонам. Іншими словами, хоча значна частина повноважень надається місцевим органам публічної влади, головне повноваження полягає у визначенні повноважень, які вони повинні мати та в якому обсязі вони повинні делегувати національним органам публічної установи [12, с. 62].

Як зазначає Р. О. Гаврик, децентралізація публічної влади розпочалася з прийняттям Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», яким було створено першу групу територіальних громад, кожна з яких складалася з кількох сільських, селищних чи міських громад. У 2020 році цей процес було частково завершено трансформацією другого та третього рівнів адміністративно-місцевої організаційної системи: міста обласного значення виведено з другого рівня, а органи місцевого самоврядування третього рівня отримали такі ж повноваження, як і відповідні ради місцевих громад. Ці ради отримали більшість повноважень ліквідованих районних і міських (державних) рад і частково повноваження місцевої державної адміністрації, в тому числі повноваження, які традиційно належали виконавчій владі. Наразі відповідні повноваження передано на рівень органів місцевого самоврядування створених

регіональних громад, які фактично стали місцевими громадськими (хоча й недержавними) органами влади, а не просто органами самоврядування жителів відповідних населених пунктів [13].

1.3 Практичні інструменти та організаційні форми діяльності органів публічної установи

Інструменти діяльності публічних установ – це дії, які вони здійснюють для регулювання правовідносин, у яких вони беруть участь відповідно до закону, спрямовані на спрощення правовідносин або вплив на учасників таких правовідносин, забезпечення дотримання прав та інтересів учасників правовідносин і держави (або інших публічно-правових утворень) в цілому (форми державного управління), а також правові засоби (методи), що використовуються при цьому (методи державного управління). Інструментами діяльності органів місцевого самоврядування можуть бути нормативно-правові акти (у формі розпоряджень голови місцевої державної адміністрації (у тому числі військової адміністрації), розпоряджень голови територіальної громади, рішень місцевої ради та її виконавчого комітету), якими встановлюються, змінюються чи скасовуються правила поведінки, що підлягають застосуванню на певній території громади, району, області, та встановлюються, змінюються чи скасовуються правила поведінки, що належать до компетенції відповідного органу місцевого державного управління з таких питань: повноваження, передбачені місцевим самоврядуванням і місцевим державним адміністративним законодавством; проектні заходи (у тому числі плани соціально-економічного та культурного розвитку громад, областей, районів, а також цільові плани); індивідуальні накази та рішення (у тому числі щодо виконання адміністративно-процесуальних та адміністративно-деліктних повноважень); юридично значимі дії, вчинені під час здійснення адміністративно-процесуальних повноважень та надання адміністративних послуг, у тому числі відповідно до нормативно-правових актів, прийнятих

органами місцевого державного управління. Для удосконалення засобів діяльності органів місцевого публічного управління необхідно розширити практику укладання ними адміністративних договорів, у тому числі співпрацювати між суб'єктами державного управління та суб'єктами публічної влади, які з одного боку не входять до складу виконавчої гілки державної влади, але, з іншого боку, можуть добровільно брати участь у реалізації державних програм.

Інструменти діяльності органів публічної установи мають такі характеристики, які відрізняють їх від інших типів інструментів діяльності: а) ці характеристики відрізняють їх від договірних (приватноправових) інструментів діяльності. Крім того до інструментів діяльності органів місцевого державного управління належать окремі розпорядження та рішення органів місцевого державного управління (у науковій літературі їх називають адміністративними актами або індивідуальними актами публічної установи). Кодекс адміністративного судочинства України визначає останні як індивідуальні рішення або акти, що мають юридичне значення, прийняті (вчинені) адміністративними органами з метою вирішення конкретних справ, спрямовані на набуття, зміну, припинення або реалізацію прав та/або обов'язків фізичних (осіб). У науковій літературі такі акти також визначаються так: рішення відповідного органу в межах його повноважень у порядку встановленому Конституцією та законами України, яке виражає бажання органу спрямоване на конкретного суб'єкта спрямоване на врегулювання конкретної життєвої ситуації та призводить до виникнення, зміни чи припинення конкретного правовідносини. Індивідуальні акти публічної адміністрації можна поділити на внутрішньоорганізаційні акти, які спрямовані на забезпечення ефективного функціонування системи публічної установи (наприклад, рішення про виділення бюджетних коштів, створення комітетів, експертних груп тощо) та на спрощення та оптимізацію діяльності, які безпосередньо не впливають на права та обов'язки фізичних осіб; зовнішні організаційні акти, які є актами, нормативні положення яких можуть виходити

за межі державного управління (наприклад, рішення про затвердження плану заходів). До діяльності органів місцевого державного управління належать: (наприклад, здійснення реформ, передача об'єктів управління від одного органу до іншого тощо); дії персоналу державного управління, спрямовані на вирішення завдань державної служби [14]. Згідно досліджень ідентифіковано регулювання публічних установ сучасної діяльності (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Типологічні засади регулювання діяльності публічних установ [8]

Прикладами таких дій є рішення органів місцевого державного управління про видачу дозвільних документів, державну реєстрацію, передачу орендованого майна тощо, рішення виконавчої ради про притягнення до адміністративної відповідальності, а також юридично значимі дії при здійсненні адміністративно-процесуальних повноважень, наданні адміністративних послуг у тому числі відповідно до нормативно-правових актів та постанов, прийнятих органами місцевого державного управління. Планування та реалізація проектів є одним із важливих інструментів реалізації діяльності органів місцевого державного управління. Планування дозволяє максимально повно розглянути всі аспекти роботи органів влади та підготуватися до виконання різноманітних завдань [14].

Слід відзначити, що у контексті євроінтеграції України цей інструмент особливо важливий, оскільки допомагає розвивати місцеві громади відповідно до європейських стандартів і рекомендацій. Отже, до інструментів діяльності органів місцевого самоврядування можна віднести нормативно-правові документи (у формі розпоряджень керівників органів місцевої державної адміністрації (у тому числі органів військового управління), розпоряджень голів територіальних громад, рішень місцевих рад та їх виконавчих комітетів), які встановлюють, змінюють або скасовують правила поведінки, які повинні виконуватися на окремих територіях громади, області, району. Ці правила розробляються в межах компетенції відповідного органу місцевого державного управління з питань, визначених законодавством про місцеве самоврядування та місцевим державним адміністративним законодавством; програмні документи (у тому числі плани соціально-економічного та культурного розвитку громад, області, району, цільові плани з інших питань); індивідуальні накази та рішення (у тому числі щодо здійснення адміністративно-процесуальних повноважень та адміністративно-деліктних повноважень); та юридично значимі дії, вчинені під час здійснення адміністративно-процесуальних повноважень та надання адміністративних послуг, у тому числі відповідно до прийнятих органами місцевого державного управління нормативно-правових документів. Для удосконалення засобів діяльності органів місцевого державного управління необхідно розширити практику укладення адміністративних договорів, у тому числі договорів про співпрацю між суб'єктами державного управління та органами державної влади, які з одного боку не входять до складу державного управління, а з іншого можуть добровільно брати участь у реалізації державних програм.

Важливо зазначити, що форма діяльності органів місцевого самоврядування є зовнішнім проявом управлінських функцій, які здійснюють ці органи. Дії організаційного характеру спрямовані на створення, зміну або припинення прав та обов'язків учасників правовідносин за участю цих органів, а також на реалізацію форм діяльності органів державного управління, що

створюють правові наслідки шляхом вчинення відповідних адміністративно-правових актів, а також адміністративно-процесуальних актів.

Організаційна діяльність органів місцевого самоврядування не призводить до створення, зміни чи припинення адміністративно-правових і процесуальних правовідносин, а забезпечує реалізацію правових форм діяльності органів державного управління; водночас вони можуть мати правовий характер, оскільки можливість їх здійснення має бути прямо передбачена законодавчими актами або впливати зі сфери повноважень відповідного органу, а відповідні організаційні заходи можуть слугувати попереднім обов'язковим етапом реалізації відповідних правових (функціональних) форм діяльності органів місцевого державного управління [28, с. 36].

Організаційна діяльність місцевих державних установ включає: особисту діяльність керівника, заступників, керівників організаційних підрозділів, працівників відповідної установи; планування роботи закладу; контроль за виконанням планів роботи закладу, його підрозділів, працівників; організація роботи персоналу; організація документації та контроль за її виконанням; організація розгляду звернень громадян та електронних петицій та проведення особистого прийому громадян; організація правового забезпечення діяльності органів місцевої влади; підготовка, проведення та фіксація засідань (конференцій, пленарних засідань) місцевої публічної установи або її дорадчих, дорадчих та інших допоміжних органів; ведення службового діловодства; організація роботи з документації для вищестоящих органів, інших організацій, установ і контроль за її виконанням; проведення зустрічей та інших заходів; подання та розгляд законопроектів для органів місцевої влади та інших установ, організація громадських обговорень цих законопроектів; організація роботи депутатів окружних місцевих рад; участь представників місцевих рад, керівництва місцевої державної адміністрації, керівників організаційних підрозділів у робочих поїздках та нарадах інших установ [1, с. 60].

Адміністративно-правове забезпечення організаційної діяльності органів місцевого державного управління базується як на нормативно-правових актах, що визначають ознаки кола суміжних форм діяльності так і на нормативно-правових актах, що визначають окремі організаційно-правові форми діяльності відповідних установ.

Першу категорію адміністративно-процесуальних документів складають нормативно-правові акти, які визначають організаційно-процедурні аспекти внутрішньої діяльності органів місцевої державної адміністрації, місцевих рад та їх виконавчих органів.

Друга категорія процесуальних правових актів – це документи, що визначають форми індивідуальної організаційно-правової діяльності. Правова форма діяльності відповідного органу (порядок проведення нарад, засідань колегій, розгляду звернень громадян, організації та проведення особистих прийомів, проведення телеконференцій виконавчого комітету тощо). Прийняття відповідних документів визначається законодавством або нормативно-правовими актами відповідного органу державного управління. До функціональних форм діяльності органів місцевого державного управління належать: а) нормотворча діяльність відповідних органів у межах їх компетенції шляхом прийняття нормативно-правових актів та інших управлінських актів (рішень місцевих рад та їх виконавчих органів, розпоряджень голів місцевих державних адміністрацій, муніципалітетів, районів, мерів, розпоряджень керівників відповідних інституційних структур); б) розпорядча та виконавча (розпорядча) діяльність органів місцевого державного управління в межах компетенції відповідних органів місцевої державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, органів довіреного управління; в) контроль за виконанням рішень органів місцевого самоврядування та дотриманням законодавчих і нормативних актів у відповідних адміністративно-територіальних одиницях; г) надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування – безпосередньо, через єдиний національний портал електронних послуг або через центри

надання адміністративних послуг; покладення організаційного забезпечення надання адміністративних послуг через центри на органи управління сільських, селищних, міських рад; г) здійснення адміністративно-процесуальної діяльності, пов'язаної з наданням адміністративних послуг та іншої діяльності органів місцевого самоврядування (у тому числі надання інформації довідкового, довідкового чи іншого характеру, у тому числі в частині розгляду звернень громадян та забезпечення каналів інформування населення) [17, с. 252].

Отже, місцеві публічні установи – це публічні установи, які здійснюють місцеві публічні повноваження на рівні відповідної області, району, територіальної громади, реалізуючи інтереси держави та відповідної територіальної громади. Вони здійснюють передусім управлінські, виконавчі та правоохоронні функції, зокрема управління державною та комунальною власністю, надання населенню комунальних послуг, забезпечення виконання законів та інших державних нормативних актів у всіх сферах життєдіяльності відповідної колективної територіальної громади (територіальної громади, селища, адміністративно-територіальної одиниці).

Загальними характеристиками місцевих державних установ є: наявність спільної функціональної мети – забезпечення належного захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у публічній сфері; забезпечення суспільних інтересів; розширення повноважень держави та уряду; створення відповідних органів державного управління відповідно до чинних законодавчих норм; підпорядкованість політичній владі та забезпечення виконання та застосування законів; бути частиною відповідної системи державного управління; діяльність органів публічної установи підлягає інтеграції їхніх прав та обов'язків через законодавство та регулювання; мати відповідний адміністративно-правовий статус органів публічної установи, який передбачає відповідну правосуб'єктність, повноваження, публічні завдання та функції, ефективно надавати послуги населенню, виконувати посередницьку функцію між суспільством і державою бути прозорими та відкритими у своїй діяльності.

Ознаками органів місцевого самоврядування є: 1) вони є органами місцевої публічної установи, що поширюють свій вплив на відповідний регіон, район, територіальну громаду, населений пункт або їх частину, забезпечуючи інтереси відповідної місцевої влади; 2) здійснюють спеціальне адміністративно-правове регулювання своєї діяльності; 3) залежно від виду виконуваних повноважень забезпечують відповідність своєї діяльності доходам державного чи місцевого бюджету; 4) мають подвійну приналежність: з одного боку, органи місцевого самоврядування є самостійними як органи місцевого державного управління, а з іншого – підпорядковуються адміністративній системі відповідного органу місцевого самоврядування; 5) здійснюють переважно державно-управлінську правоохоронну діяльність за винятком правового регулювання важливих питань місцевого значення, якщо таке регулювання допускається законом; 6) вони встановлюють основні засади діяльності органів місцевого державного управління відповідно до Конституції України гарантують здійснення адміністративної влади та місцевого самоврядування і не можуть бути скасовані крім випадків, передбачених законодавством, пов'язаним з правовою системою публічного управління.

Доведено, що систему місцевих органів місцевого самоврядування становлять органи місцевої влади, а також особи та організації, які не є органами державної влади, але отримали відповідні повноваження. Регіональні органи центральної виконавчої влади, хоча й належать до підпорядкування місцевих органів виконавчої влади та здійснюють свої повноваження на території відповідної адміністративно-регіональної одиниці (області, району) не можуть бути віднесені до органів місцевого державного управління. Це пояснюється тим, що владні структури, підзвітність і процедури нагляду за цими інституціями відображають їхню залежність, а також їхню фактичну інтеграцію до центральної виконавчої влади [18].

РОЗДІЛ 2

КОМПЛЕКСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ СІМ'Ї, МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

2.1 Особливості функціонування Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей є структурним підрозділом Тернопільської міської ради. Цей департамент відповідає за координацію діяльності таких міських установ «Дитячо-юнацький пластовий центр», «Тернопільський міський центр соціальних служб», комунального підприємства «Тернопільський центр дозвілля та молодіжних ініціатив ім. Довженка». Даний структурний підрозділ розробив проекти ««Діти Героїв Тернопільської міської територіальної громади» та «Родини Героїв Тернопільської міської територіальної громади» на 2023-2025 роки. На рис. 2.1 показано інформацію про роботу даного відділу.

Значним досягненням стала програма стажування молоді, яку проводили різні виконавчі органи Тернопільської міської ради з 15 квітня по 14 червня. У рамках проекту надійшло 60 заявок від молоді віком від 18 до 25 років, яка має вищу освіту або навчається у вищих навчальних закладах Тернополя. Цього року 40 молодих людей пройшли стажування у 17 відділах Тернопільської міської ради. З них 11 учасників успішно завершили стажування та отримали вищу освіту, а також були включені до кадрового резерву. Це стажування надало молодим людям можливість інтегруватися в міську владу, брати участь у проектах та заходах міської влади та організовувати їх, поглибити своє розуміння місцевої автономії та відкрити нові перспективи та можливості для майбутнього кар'єрного розвитку.

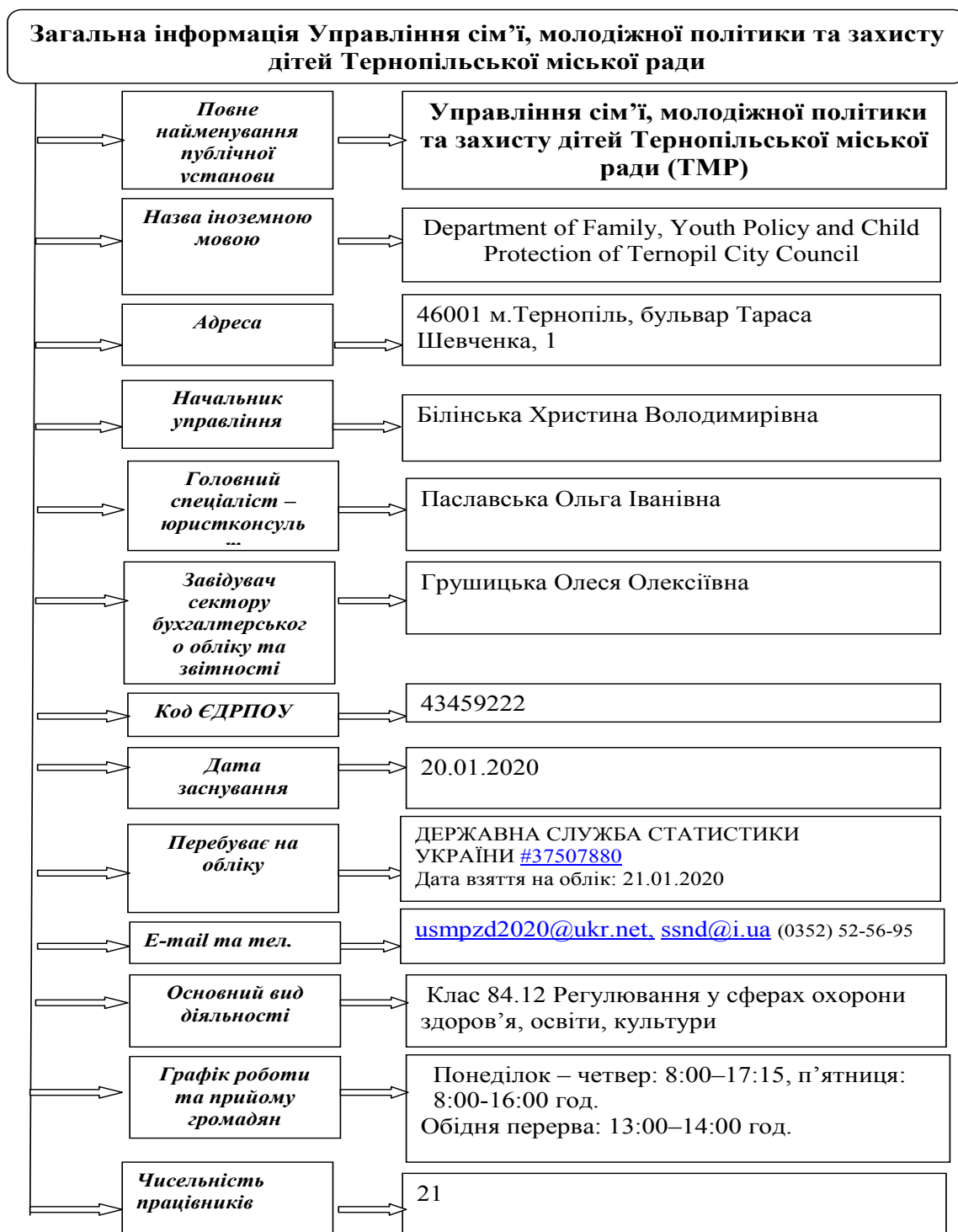

Рисунок 2.1 – Загальна інформація Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Наступний рис. 2.2 систематично ілюструє організаційну структуру Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Рисунок 2.2 – Структура Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Слід відзначити, що даний підрозділ займається заохоченням активної участі молоді у громадській діяльності та підтримкою громадських організацій та учнівських самоврядних груп для дітей та молоді. Особливої уваги заслуговує той факт, що у співпраці з іноземними партнерами, які надавали підтримку Україні під час воєнного стану, департамент організував літні табори

для дітей загиблих героїв та дітей, чий батьки брали участь в обороні країни від російської агресії. Станом на звітний період Тернопільська міська рада надала допомогу та організувала шість поїздок, що дозволило українським дітям ознайомитися з культурою та традиціями Польщі, Литви, Швеції, Угорщини та Сполучених Штатів. 115 дітей, зокрема 77 дітей героїв та 38 дітей учасників бойових дій, отримали добре організовані розважальні заходи.

2.2 Аналізування результативної діяльності досліджуваної публічної установи із використанням ЕОМ

На основі існуючих досліджень провели комплексний аналіз фінансово-економічних показників Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2022-2024 рр. (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Динаміка основних фінансово-господарських показників Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2022-2024 рр., тис.грн.

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення			
				2023 / 2022 рр.		2024 / 2023 рр.	
				+/-	%	+/-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Дохід, тис. грн.	10766,7	11077,8	12002,2	331,1	2,8	924,4	8,3
Чистий прибуток, тис. грн.	105,9	109,2	112,3	3,3	3,1	3,1	2,8
Активи, тис. грн.	3407,8	3509,4	3605,7	101,6	3	96,3	2,7
Зобов'язання, тис. грн.	8,3	9,2	10,3	0,9	10,8	1,1	11,9
Чисельність працівників, чол.	21	21	21	-	-	-	-
Фонд оплати праці:							
– нарахована	3071,3	3879,0	3982,5	26,3	0,25	103,5	2,7
заробітна плата	777,8	823,8	921,6	46	5,9	97,8	11,9
– в т.ч. премія							

1	2	3	4	5	6	7	8
Участь у тендерах, тис. грн.	2737,5	1902,5	2605,7	-835	-30,5	703,2	36,9
Облік дітей ССНД, чол.	212	211	209	-1	-0,5	-2	-1
Влаштовано під опіку, піклування	24	30	35	6	25	5	16,7
Взято участь у судових засіданнях	187	175	181	-12	-6,4	6	3,4
Розглянуто звернень громадян	517	687	985	170	32,9	298	43,4

На основі проведених досліджень встановлено основні результати роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР. Встановлено, що дохід у 2023 р. становив 11077,8 тис.грн. та зріс на 311,1 тис.грн. (2,8%) порівняно з 2022 р. А у 2024 р. результати дещо вищі, зокрема дохід становив 12002,2 тис.грн., що на 924,4 тис.грн. більше порівняно із 2023 р. або на 8,3%. Так, згідно проаналізованих показників чистий прибуток у 2024 р. становив 112,3 тис.грн., а у 2023 р. 109,2 тис.грн., що більше на 2,8% (рис. 2.3).

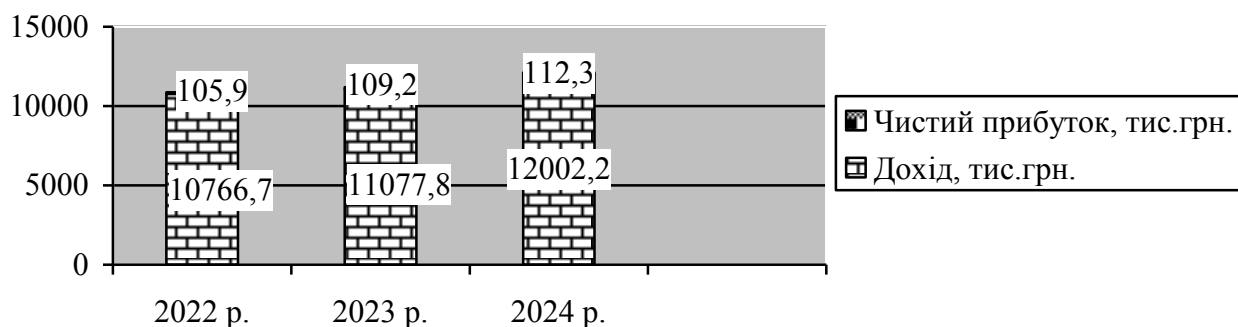

Рисунок 2.3 – Динаміка показників роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2022-2024 рр. (тис. грн.)

Щодо оцінювання активів варто відзначити, що у 2024 р. – 3605,7 тис.грн. та зростання відбулося на 3,1% даної публічної установи за аналізований період (рис. 2.4).

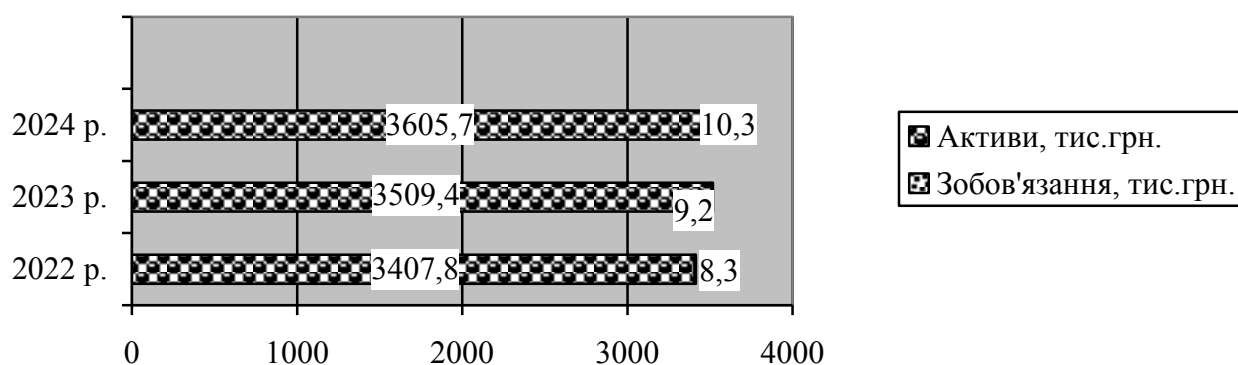

Рисунок 2.4 – Динаміка активів Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2022-2024 рр. (тис. грн.)

Щодо фонду оплати праці працівників даного структурного підрозділу у 2023 р. становив 3879,0 тис.грн. в тому числі премії 823,8 тис.грн., а у 2024 р. 3982,5,0 тис.грн. та премії – 921,6 тис.грн., що більше на 103,5 тис.грн (2,7%) та нарахування премії в 2024 р. порівняно з 2023 р. на 11,9% більше (рис. 2.5-2.7).

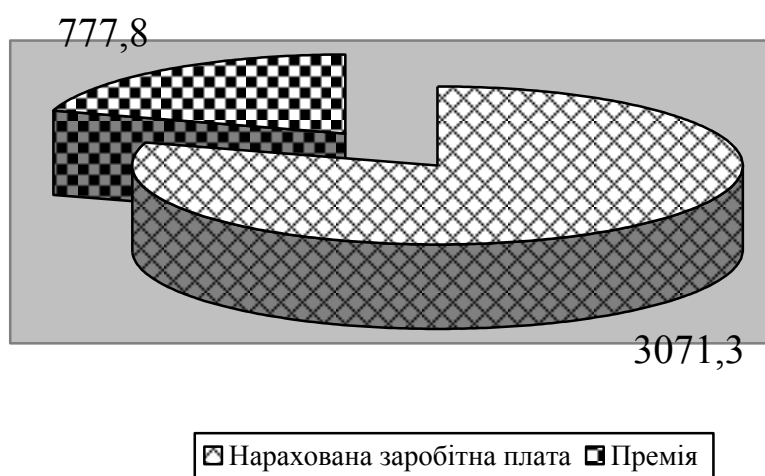

Рисунок 2.5 – Структурний розподіл фонду оплати праці Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2022 р. (тис. грн.)

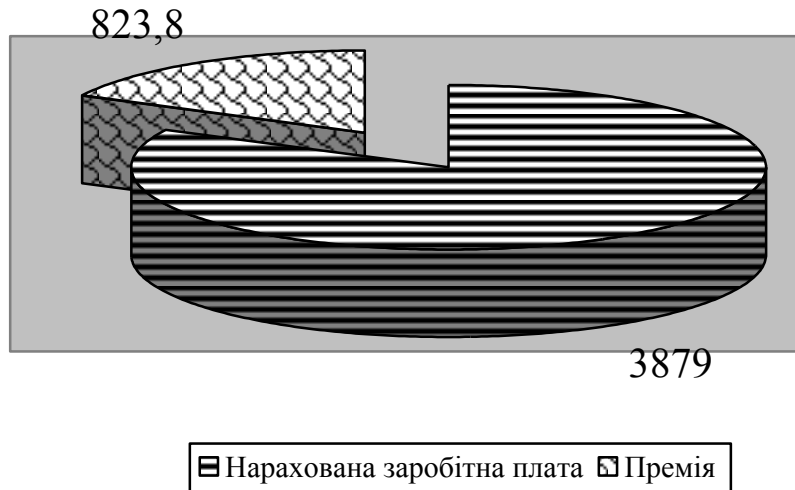

Рисунок 2.6 – Структурний розподіл фонду оплати праці Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2023 р. (тис. грн.)

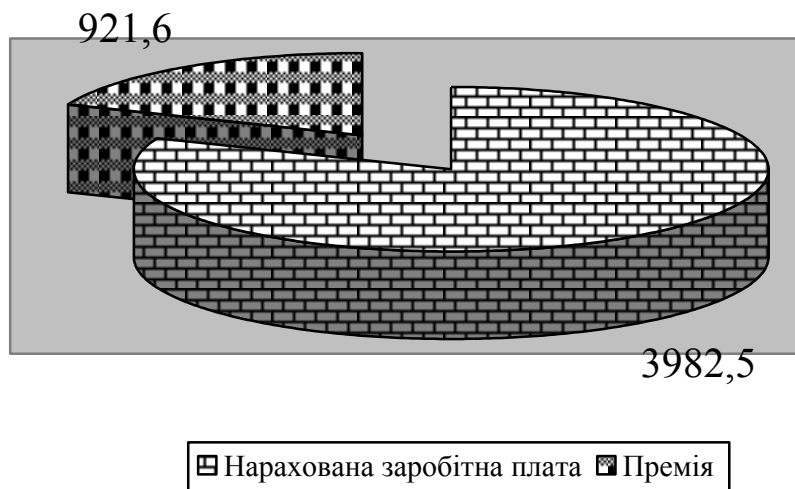

Рисунок 2.7 – Структурний розподіл фонду оплати праці Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2023 р. (тис. грн.)

Проаналізуємо наявні активи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР. Для цього скористаємося ПЕОМ для розрахунку коефіцієнта оборотності активів (табл. 2.2).

Використаємо коефіцієнт оборотності активів ТМР та розрахуємо його за допомогою відповідної програми Excel за ф-ю 2.1:

$$Koa = PP/As \quad (2.1)$$

Таблиця 2.2 – Вхідні дані для розрахунку коефіцієнта оборотності активів
Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР

Вхідні дані	Роки		Іден-тифікатор
	2023 р.	2024 р.	
Дохід, тис.грн.	11077,8	12002,2	<i>PP</i>
Середня сума активів на кінець року, тис.грн.	3509,4	3605,7	<i>As</i>
Вихідні дані			
Коефіцієнт оборотності активів підприємства	3,2	3,4	<i>Koa</i>

Представимо ці результати розрахунку в табличній формі в програмі Excel та проаналізуємо структуру активів ТМР на основі результатів оцінки. На рис. 2.8 показано візуалізацію цього механізму.

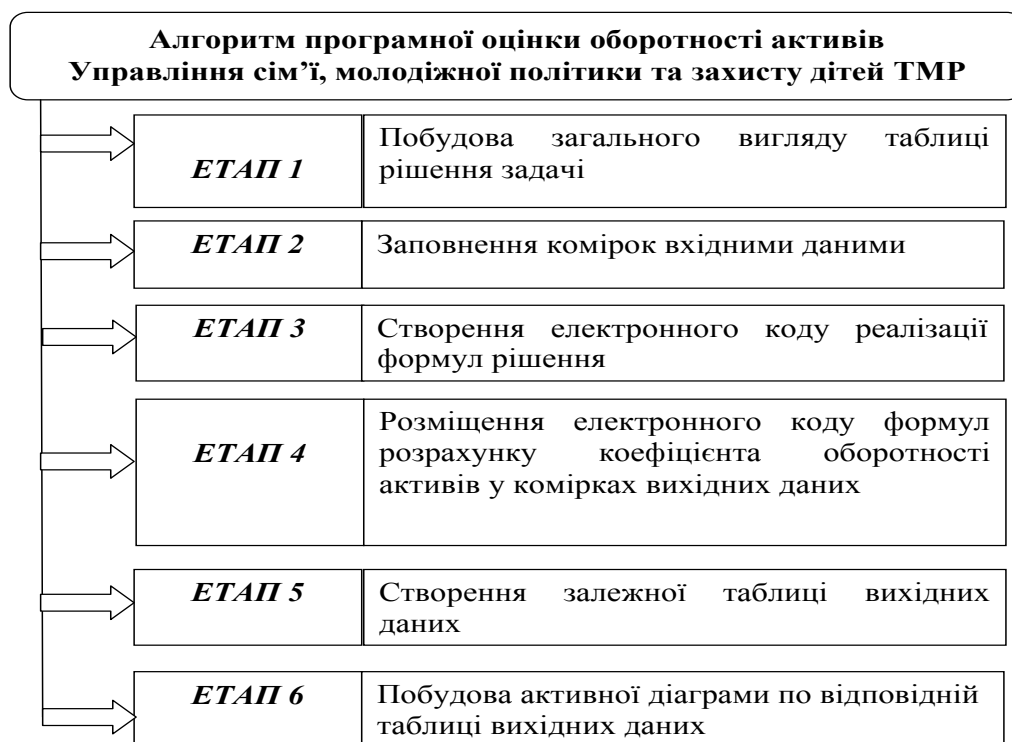

Рисунок 2.8 – Практичний алгоритм програми розрахунку оборотності активів
Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР

На основі механізмів описаних на рис. 2.8 та 2.9 детально опишемо програмне рішення для розрахунку коефіцієнта оборотності активів ТМР у вигляді структурно-логічної моделі.

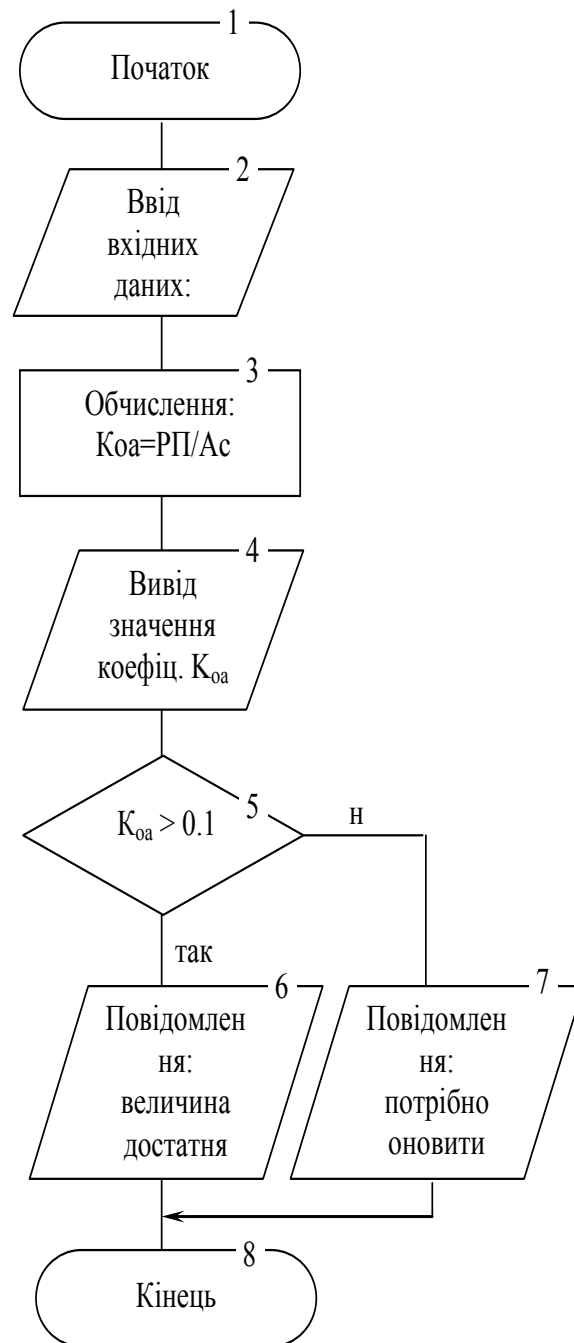

Рисунок 2.9 – Блок-схема рішення задачі Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР

На основі схем показаних на рис. 2.9 та 2.10 представляємо результати інтерфейсу програмного продукту при оцінці придатності коефіцієнта оборотності активів Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР у 2023-2024 рр.

	2023р.	2024р.	Ідентифікатор
Вхідні дані			
Виручка від реалізації продукції (надання послуг) на підп.	11078	12002	РП
Середня сума активів на кінець року, тис. грн.	3509,4	3605,7	Ас
Вихідні дані			
Коефіцієнт оборотності активів на підприємстві	3,2	3,4	Коа
Висновок	Коефіцієнт оборотності є достатнім за аналізований пер 2023-2024рр.		

Рисунок 2.10 – Фотографія екрану таблиці для розв'язку задачі Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР

Після створення таблиці розв'язання задачі необхідно записати програмний код у комірки C10 та D10 згідно з формулою:

У комірці C10: $= C7/C8$

У комірці D10: $= D7/D8$

Для відображення повідомлення (висновку) щодо того, чи відповідає

коефіцієнт оборотності активів допустимому значенню, необхідно ввести відповідний код у комірки C12 та D12.

У комірку C12: =ЯКЩО(C10>0.1); «Коефіцієнт оборотності активів достатній»; «Коефіцієнт оборотності активів недостатній». Те саме, що й у комірку D12.

Також побудуємо графік відносної зміни коефіцієнта оборотності активів компанії. Тому після розрахунку таблиці створимо відповідну таблицю, комірки якої містять адреси комірок у таблиці результатів розрахунку.

Щоб побудувати графік відносних змін коефіцієнтів на основі цієї таблиці: потрібно виділити таблицю, а потім вибрати відповідну кнопку. Після створення програми можна розрахувати коефіцієнт оборотності активів компанії, ввівши дані у відповідні комірки. У цьому прикладі результати розрахунку такі (рис. 2.11):

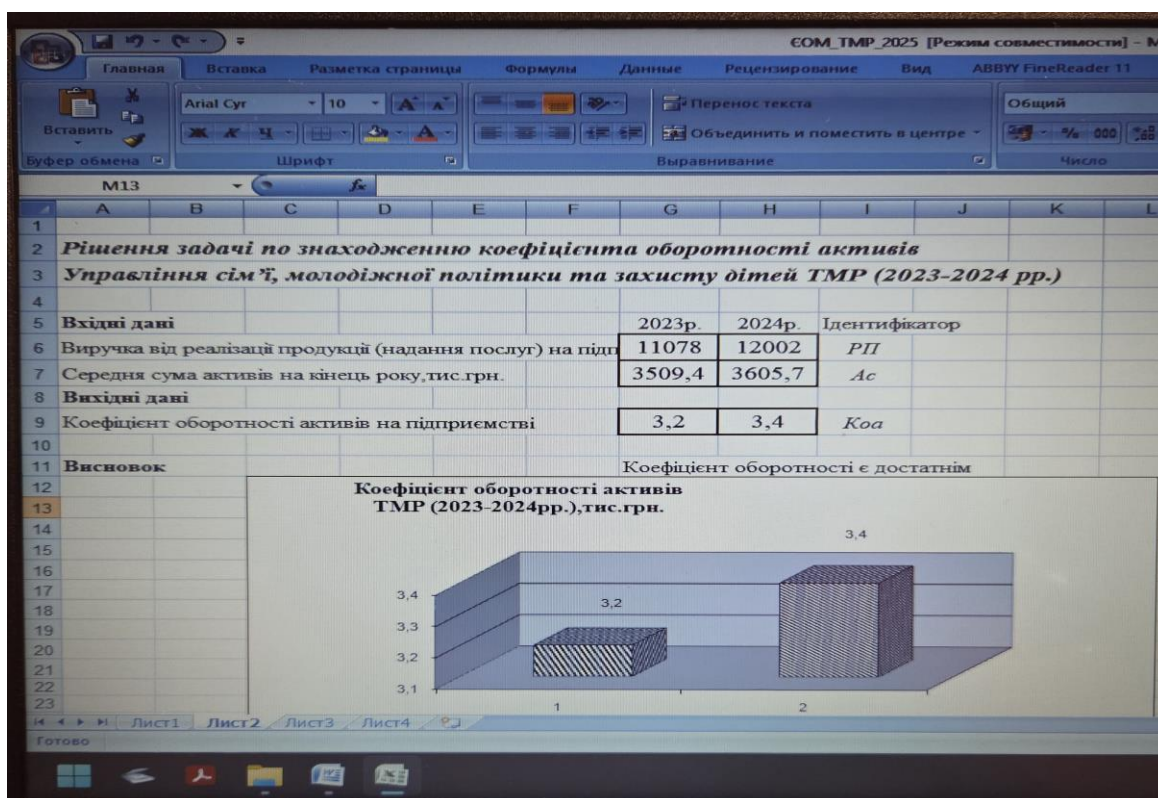

Рисунок 2.11 – Фотографія підсумкових даних екрану розв’язку задачі дослідження коефіцієнта оборотності активів Управління сім’ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР

Згідно з рис. 2.11 слід зазначити, що коефіцієнт оборотності активів Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР є достатнім показником та відбулося незначне зростання до рівня 3,4.

2.3 Комплексне оцінювання організації роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Особливо слід зазначити, що структурний підрозділ здійснював закупівлі за тендерними угодами з 2022-2024 рр, а відповідні результати дослідження наведено в табл. 2.2

Таблиця 2.2 – Динаміка обсягу покупок щодо тендерних угод Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР (2022-2024 рр.), тис.грн.

Обсяг покупок відповідно до тендерних угод	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2023 р. до 2022 р.		Відхилення 2024 р. від 2023 р.	
				+/-	%	+/-	%
тис.грн.	2737,5	1902,5	2843,7	-835,0	-30,5	941,2	49,5

Отже, що у 2023 р. порівняно з 2022 р. обсяг закупівель Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за тендерними угодами зменшився на 835,0 тис.грн. або на (-30,5%) менше, що свідчить про загальну тенденцію до зниження в поточних умовах діяльності. Примітно, що у 2024 р. за умов воєнного стану обсяг закупівель за участю в тендерах збільшився на 941,2 тис.грн. (49,5 %) та становила 2843,7 тис.грн. (рис. 2.12).

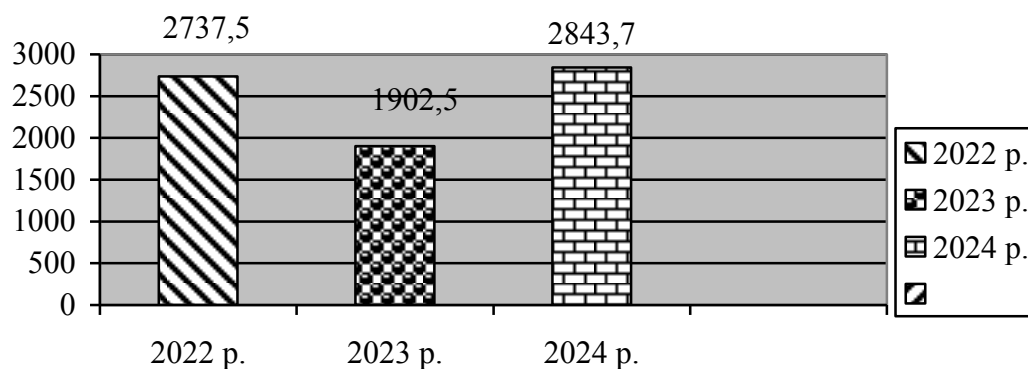

Рисунок 2.12 – Динаміка обсягу покупок відповідно до тендерних угод
Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР
(2021-2023 рр.), тис.грн.

Детально описано загальну характеристику участі Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР у тендерах у 2023 році та перераховано назви відповідних установ та загальну суму сплачену за вже проведеними тендерами (рис. 2.13).

Рисунок 2.13 – Систематизована характеристика участі у тендерах Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР у 2024 р.

У 2024 р. Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР організував 35 заходів. Даний відділ проводив конкурс з визначення планів (проектів, заходів), які будуть реалізовані державними установами у 2024 р. Загалом у конкурсі взяли участь 15 проектів від 7 установ. Тринадцять проектів від 7 організацій громадянського суспільства отримали фінансування.

У 2024 р. відділ активно співпрацював з міжнародними організаціями та фондами, зокрема:

- Співпраця з UNICEF;
- Співпраця в рамках програми «Люблін – Європейська молодіжна столиця».

В рамках співпраці з іноземними партнерами, які надавали підтримку Україні під час воєнного стану було організовано літні табори зокрема для дітей загиблих героїв та дітей, чиї батьки брали участь в обороні країни від російської агресії. Протягом звітнього періоду Тернопільська міська рада надала допомогу та організувала 6 поїздок, щоб українські діти могли ознайомитися з культурою та традиціями Польщі, Литви, Швеції, Угорщини та Сполучених Штатів. Загалом у цих поїздках взяли участь 115 дітей, зокрема 77 дітей героїв та 38 дітей учасників бойових дій, які насолоджувалися ретельно організованими розважальними заходами. 21-денні реабілітаційні послуги, проведені в таборах Тернопільської області та Алтек (Свалява), принесли користь 171 дитині, з них 5 дітей героїв та 74 дітям учасників бойових дій.

У рамках співпраці з іноземними партнерами, які надавали підтримку Україні під час воєнного стану, ми спеціально організували табірні заходи для дітей загиблих героїв та батьків, які брали участь у захисті батьківщини від російської агресії. Протягом звітнього періоду Тернопільська міська рада підтримала та організувала шість культурних поїздок для українських дітей, познайомивши їх з культурою та традиціями Польщі, Литви, Швеції, Німеччини та США, а також організувала захопливі розважальні заходи для 157 дітей.

Варто зазначити, що основними завданнями відділу у справах дітей у 2024 році є:

- виявлення дітей, які перебувають без нагляду;
- виявлення батьків, які не можуть або не бажають виконувати свої освітні обов'язки, та вжиття відповідних заходів щодо них відповідно до чинного законодавства;
- вжиття комплексних заходів для захисту прав та інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема тих, чиє життя та здоров'я може бути під загрозою;
- проведення профілактичної правової та освітньої роботи;
- організація та впровадження заходів соціального захисту дітей спільно з іншими структурними підрозділами виконавчого органу міської ради та уповноваженими підрозділами Національної поліції, виявлення причин дитячої бездоглядності та безпритульності (організація профілактичних заходів (раптових перевірок);
- захист житлових та майнових прав дітей, особливо з урахуванням питань, пов'язаних з операціями з майном дітей та збереженням майна;
- забезпечення соціального захисту дітей-переміщених осіб;
- забезпечення створення та ведення бази даних дітей померлих (загиблих) та зниклих безвісти військовослужбовців, а також організація змістовних дозвілєвих заходів для дітей-героїв у рамках програми Тернопільської міської місцевої громади «Діти Героїв» 2023-2025 (табл. 2.3).

Станом на 01.11.2024 р. у банку даних Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР перебуває 209 дітей Героїв.

Станом на 01.11.2024 р. у банку даних Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» перебуває 139 дітей, з них: 47 дітей – сиріт, 92 дітей позбавлених батьківського піклування, а саме:

Таблиця 2.3 – Порівняльно-аналітична характеристика роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР (служби у справах дітей) за 2022-2024 рр.

№ з/п	Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2024/2023 рр. (+/-)
1.	Облік дітей ССНД, з них:	249	246	231	-5
1.1	- діти-сироти	51	50	47	-3
1.2	- діти, позбавлені батьківського піклування	100	100	92	-8
1.3	- діти, що опинились в складних життєвих обставинах	98	96	93	-3
2.	Влаштовано під опіку, піклування	31	30	10	-20
3.	Функціонує прийомних сімей, в них виховується дітей	9/10	9/10	9/10	
4.	Усиновлено	10	10	11	1
5.	Проведено з дітьми профілактичних бесід	151	123	131	8
6.	Проведено з батьками профілактичних бесід	84	98	71	
7.	Проведено в навчальних закладах: лекцій, семінарів, «круглих столів»	18	12	5	-27
8.	Проведено перевірок навчальних закладів з організації виховної роботи, спеціальних закладів для дітей-сиріт	-	-	-	-
9.	Взято участь у судових засіданнях	187	175	181	6
10.	Розглянуто звернень громадян	702	687	985	298
11.	Проведено засідань комісії з питань захисту прав дитини/винесено рішень	24/528	22/476	28/493	6/17
12.	Підготовлено проектів рішень виконавчого комітету:				
12.1	- про надання статусу дитині	26	23	15	-8
12.2	- про встановлення опіки, піклування	24	23	7	16
12.3	- про встановлення опіки над майном	1	2	1	-1
13.	Облік дітей Героїв (ведення банку даних)	120	117	209	92

під опікою – 114 дітей;

в прийомних сім'ях – 8 дітей;

в дитячому будинку сімейного типу – 6 дітей;

в державних закладах – 10 дітей;

тимчасово влаштовано до рідних – 1 дитина;

в гуртожитку – 2 дітей.

На місцевому обліку перебуває 19 дітей, які можуть бути усиновлені. На даний час на обліку кандидатів в усиновлювачі перебуває 31 сім'я. Впродовж звітного періоду за рішенням суду усиновлено 6 дітей, які перебувають на місцевому обліку та обліку з інших районів Тернопільської області. Із закладів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування усиновлено – 5 дітей. За 2024 рік звітного періоду передано під опіку 10 дітей.

З метою посилення відповідальності батьків за виховання дітей притягнуто до адміністративної відповідальності 119 батьків, які неналежно ставилися до виконання своїх батьківських обов'язків 106 батьків попереджено.

Однією з форм сімейного піклування є влаштування дітей-сиріт та дітей-сиріт у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу. Наразі існує 9 прийомних сімей (які виховують 11 дітей-сиріт) та 5 дитячих будинків сімейного типу (які виховують 33 дітей), які отримують соціальну та правову підтримку. Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР відповідає за моніторинг умов догляду, проживання та навчання дітей-сиріт.

Захист житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки є важливою складовою соціального забезпечення. Для забезпечення захисту майнових та житлових прав дітей відповідні відомства постійно здійснюють нагляд за дотриманням чинного законодавства та нормативних актів усієї роботи. З цією метою організація створила базу даних дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки, яка включає: 18 дітей без житла; 98 дітей з правом на житло; та 23 дітей з правом власності на житло.

Для запобігання випадкам домашнього насильства мобільні групи психосоціальної підтримки здійснили 276 виїзних виїздів, надаючи допомогу тим, хто постраждав від домашнього насильства та гендерно зумовленого насильства.

У рис. 2.14 нижче наведено загальні результати плану роботи даного відділу за 2024 рр.

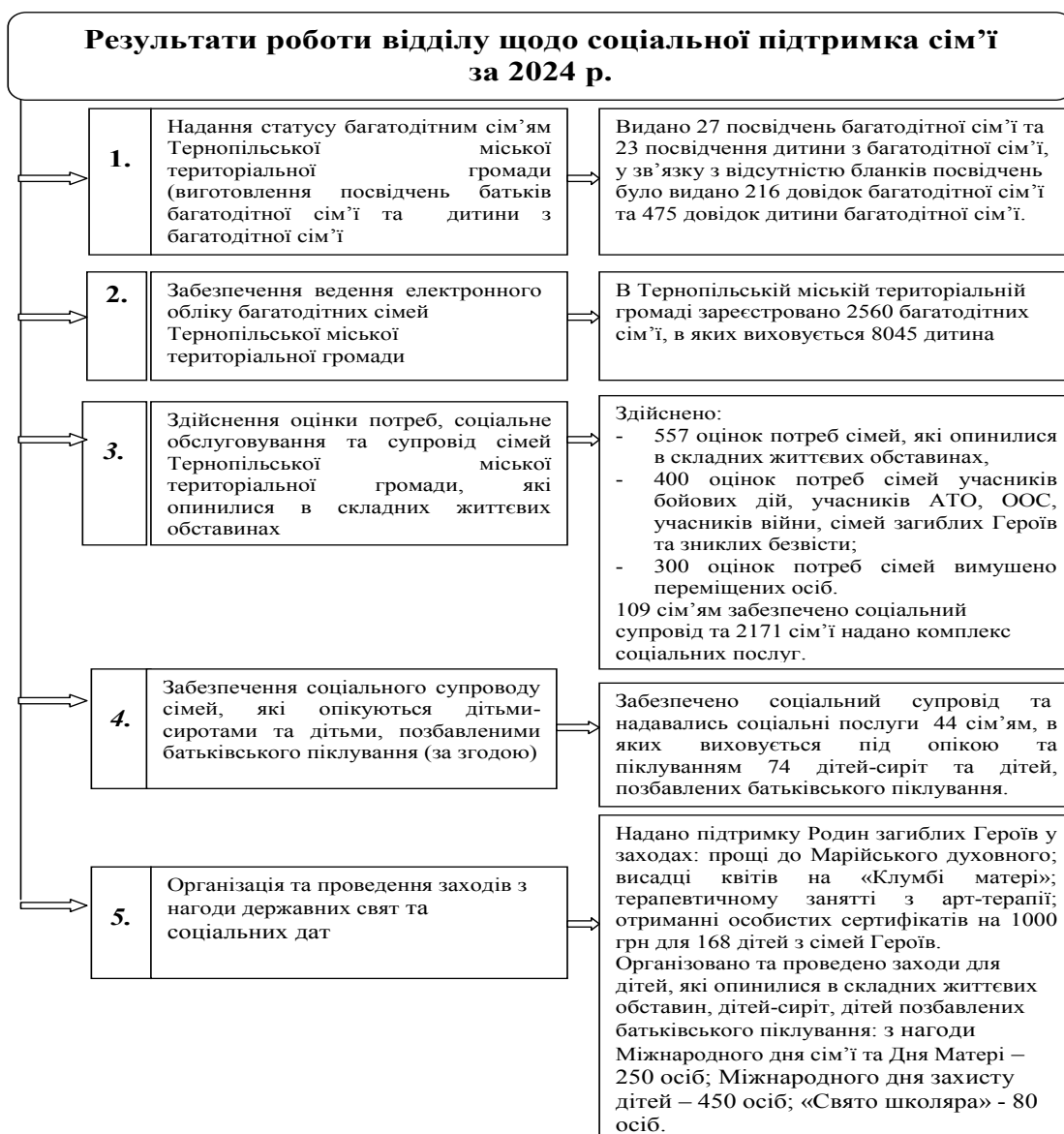

Рисунок 2.14 – Результати організації роботи Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР за 2024 рр.

Під час раптових перевірок, проведених на «Діти вулиці. Вокзал», було проведено загалом 51 перевірку, під час якої виявлено 111 дітей. Крім того, було проведено 14 раптових перевірок за темами «Підліток.Зима. Канікули», 15 за темою «Діти Тернопільщини» та 50 за темою «Літо 2024».

Було створено гарячу лінію. Протягом звітного періоду було проведено 30 консультацій щодо захисту прав дітей, надано рекомендації. Здійснено моніторинг умов життя та розвитку 93 дітей, які опинилися у скрутному

становищі та виховуються у 41 неблагополучній сім'ї. Для захисту прав та законних інтересів дітей співробітники органів опіки та піклування взяли участь у 181 судовому засіданні.

Загалом прийнято 717 рішень щодо надання статусу дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів та 96 рішень органів опіки та піклування щодо схвалення виїзду дітей з України у воєнний час. Органами опіки та піклування прийнято 24 рішення щодо дозволу на супроводження дітей; та 15 рішень щодо влаштування неповнолітніх.

Протягом звітного періоду розглянуто 985 скарг щодо питань соціального забезпечення дітей. Для посилення батьківської відповідальності проти батьків було подано 119 адміністративних позовів за неналежний догляд за дітьми. 93 батькам було зроблено попередження за їхнє ставлення до виконання батьківських обов'язків.

Варто зазначити, що у 2024 р. Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР із студентами та студентським самоврядуванням організував такі заходи: День пам'яті Героїв Крут, «Майстер-клас з написання писанки», Загальноміський захід «Великодня писанка», Загальноміський захід Гаївки з молоддю, Наукові Пікніки, День Героїв, Базові тренінги програми «Молодіжний працівник», Заходи в рамках святкування Дня Молоді (нагородження активних представників молодіжних громадських організацій, студентських/студентських самоврядних організацій та військовослужбовців; зустріч з мером; «Діалоги з мером «ЗапитуйТЕ»; MindGame «ПознайомТися» на тему молодіжних громадських організацій; гра в настільні ігри «ВигравайТЕ» та співи з молоддю міста «НасолоджуйТися»; кінопоказ під відкритим небом «ВідпочивайТЕ» фільму «Довбуш»; Відвідування спільно з молоддю поранених військовослужбовців «ПідтримайТЕ»), а також вручення сертифікатів учасникам Програми базової та професійної підготовки молодіжних працівників. Програма «Молодіжний працівник», Звіт громадських організацій за 2024 рік, літературні книги до Дня захисників, вшанування пам'яті поранених воїнів до Дня захисників, зустріч молоді з Тарасом Тополею, зустріч

представників Української молодіжної ради; акція «Доба» у співпраці з ГО «Спілка української молоді України», освітньо-професійно-орієнтаційний захід «День кар'єри – пункт контакту».

З 15 квітня по 14 червня Тернопільська міська влада проводила програму стажування для молоді. Цього року Тернопільська міська рада отримала 60 заявок на стажування від молоді віком від 18 до 25 років у Тернополі. Кандидати повинні були мати вищу освіту або бути зарахованими до вищого навчального закладу міста Тернопіль. Зрештою 40 учасників з 17 департаментів Тернопільської міської ради пройшли стажування. Одинадцять успішних стажерів з вищою освітою були додані до резерву талантів. Участь у стажуванні надала молодим людям можливість приєднатися до департаментів міської влади, брати участь та організовувати проекти та заходи, поглиблювати своє розуміння місцевої автономії та відкривати нові перспективи та можливості для майбутнього кар'єрного розвитку.

Наразі проводиться конкурс з відбору проектів (заходів), які будуть реалізовані організаціями громадянського суспільства у 2024 році. Загалом у конкурсі взяли участь 23 проекти від 9 організацій громадянського суспільства, з яких 21 проект отримав фінансування. Протягом десяти місяців 2024 р. було проведено такі заходи: «Profi Games» та Молодіжний клуб «Памолодь» спільно із ВП ВМГО «АТОМ»; у співпраці з громадською організацією «Права Молодь» – одноденний тактичний навчальний курс з метою вшанування пам'яті жертв російсько-української війни.

Молодіжна міська рада продовжила свою роботу, провівши звітно-виборчі збори Молодіжної ради, обравши нового голову, секретаря та віцепрезидента. Для популяризації молодіжних громадських організацій серед учнів початкової та середньої школи було проведено захід «НеГороскоп 2.0». В рамках діяльності Молодіжного комітету було проведено 13 зустрічей.

У 2024 р. Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР дітей отримало кілька нагород за співпрацю з представниками молодіжних

громадських організацій, студентами та студентськими самоврядними організаціями у розробці «Молодь на 2024-2026 роки»:

- участь у Другому Національному конкурсі відкритого врядування, організованому Радою Європи та Асоціацією міст України (АМУ) – Тернопільська міська громада отримала спеціальну нагороду в категорії «Участь молоді»;

- участь у конкурсі «Будинок доброчесності» – За результатами конкурсу хороших практик «Молодь на 2024-2026 роки» було обрано одним із 15 найкращих практик місцевого самоврядування в рамках проекту «Будинок доброчесності». Цей проект організовано Європейською програмою U-LEAD у співпраці з Національною антикорупційною службою. Цей конкурс став можливим завдяки проекту «Будинок доброчесності», метою якого є допомога громадськості. Державні службовці та представники місцевого самоврядування прагнуть сприяти сталому розвитку місцевого самоврядування на основі принципів доброчесності та міжнародних стандартів;

- участь у конкурсі найкращих практик молодіжної роботи в Україні – проект «Молодь 2024-2026» був обраний як один із 100 найкращих практик України та включений до довідника найкращих практик. Цей конкурс, спільно організований Міністерством молоді та спорту України, Представництвом ПРООН в Україні та Асоціацією молодіжних працівників України має на меті визнання та просування молодіжної роботи.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ СІМ'Ї, МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

3.1 Практична імплементація Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану»

На підставі проведеного дослідження рекомендуємо Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР реалізувати проект Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану» на 05-07.2025 р. з метою представлення удосконалення організації роботи публічної установи.

Мета та обґрунтування актуальності проведення заходу: активізація залучення молоді до участі у процесах ухвалення рішень шляхом навчання представників молодіжних рад (МР). В Україні активно розвивається мережа молодіжних рад, що утворюються при органах державної влади та органах місцевого самоврядування задля залучення молоді до процесів ухвалення рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Актуальність заходу полягає саме у необхідності формування компетентності (знань, умінь, навичок, ставлень тощо) у учасників заходу щодо участі у процесах ухвалення рішень, адвокації питань, що стосуються молоді.

Проведення тренінгу забезпечить учасникам здобуття необхідних знань та навичок для ефективної діяльності молодіжних консультативно-дорадчих органів, спрямованої на розвиток реалізації молодіжної політики в їх громадах та сприятиме більшій залученості представників молодіжних рад у процесах прийняття рішень на місцевому, регіональному та національному рівні.

Особливу роль у цьому відіграє поглиблення партнерства та співпраці між представниками молодіжних рад національного, регіонального та місцевого рівнів з різних регіонів України в напрямі ефективної діяльності в Україні, створенню та реалізації спільних ініціатив, обміну досвідом.

Основні завдання Всеукраїнський форум «Молодіжна рада в умовах воєнного стану»:

- надати знання, уміння та навички участі молоді у процесах ухвалення рішень шляхом навчання молоді з числа представників молодіжних рад;
- підвищити кількість та якість ініціатив, реалізованих представниками молодіжних консультативно-дорадчих органів;
- надати інформацію щодо мети та засобів діяльності молодіжних рад;
- сприяти розвитку навичок адвокації, ведення переговорів у представників молодіжних рад;
- сприяти обміну кращими практиками діяльності молодіжних рад регіонального та локального рівнів;
- обговорити та визначити стратегічні напрями розвитку молодіжних рад в Україні різних рівнів.

Так, у табл. 3.1 представлено структуру паспорту запропонованого Всеукраїнського форуму.

Таблиця 3.1 – Паспорт Всеукраїнський форум «Молодіжна рада в умовах воєнного стану», 01-03.06.2026 р.

№з/п	Найменування	Характеристика
1	2	3
1.	Відповідальний підрозділ за організацію за проведення заходу	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради адреса: 46001 м.Тернопіль, бульвар Тараса Шевченка, 1
2.	Посадова особа, відповідальна за проведення заходу	Білінська Христина Володимирівна
3.	Учасники програми	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей; освіти і науки; культури; з питань внутрішньої політики, релігій та національностей; охорони здоров'я
4.	Місце проведення заходу:	46002 Тернопільська область, м. Тернопіль, вул. проспект Степана Бандери, 2, готельно-ресторанний комплекс «Авалон»
5.	Термін реалізації програми	01-03.06.2026

Продовження табл. 3.1

1	2	3
6.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми	222500,00
7.	Кількість учасників заходу	52 безпосередніх учасників із різних областей України, у тому числі: чоловіки – 23, жінки – 29.
8.	Кількість працівників, залучених до проведення заходу із зазначенням фаху	3 спеціалісти (тренери).

Протягом проведення заходу учасники матимуть змогу обмінятися кращими практиками діяльності молодіжних рад в Україні, отримати знання щодо суті, мети та завдань МР, обговорити та визначити стратегічні напрями розвитку МР в Україні, що в довгостроковій перспективі сприятиме підвищенню якості роботи молодіжних рад. Очікується, що вони стануть локальними агентами змін, які будуть поширювати набуті знання серед колег, партнерів та молодіжного середовища. Деталізований план програми досліджуваного форуму представлено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 - План програми Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану»

День 1: 01.06.2026	
1	2
06:30 - 09:00	Приїзд учасників, зустріч їх на залізничному вокзалі.
09:00 - 11:00	Сніданок
11:00 - 12:00	Реєстрація учасників
12:00 - 12:15	Вітальне слово організаторів, представлення цілей тренінгу.
12:15 - 13:00	Панельна дискусія з молодими лідерами та представниками влади. Тема «Влада і молодь: як чути, як діяти, як співпрацювати»
13:00 - 14:00	Обід
14:00 - 15:00	Динамічна гра з елементами нетворкінгу для знайомства учасників
15:00 - 16:00	Діалог-сесія у групах: Що таке молодіжна рада на своїх рівнях в 2025?
16:00 - 16:30	Перерва
16:30 - 18:30	Робота в групах: створення ідеальної моделі взаємодії МР в Україні

Продовження табл. 3.2

1	2
18:30 - 19:30	Вечеря
19:30 - 20:00	Рефлексія першого дня
20:00 - 22:00	Спільний перегляд фільму про молодіжну роботу
День 2: 02.06.2026	
08:00 - 09:30	Сніданок. Збір учасників.
9:30 - 10:00	Ранкова гра-руханка для командотворення
10:00 - 11:00	Сесія: Коли немає плану — рада просто «тусовка»? Як адаптуватися до умов воєнного стану та які основні особливості?
11:00 - 11:30	Перерва
11:30 - 12:15	Сесія: Місце МР у прийнятті рішень. Як впливати?
12:15 - 13:00	Рольова гра з поділом на групи «100 тисяч на розвиток: хто кого?».
13:00 - 14:00	Обід
14:00 - 15:00	Комунікаційна сесія-майстерня: Як говорити так, щоб молодіжним радам довіряли?
15:00 - 16:00	Групова робота: створення роликів про молодіжні ради, як інструмент впливу в Україні
16:00 - 16:30	Перерва
16:30 - 18:00	Рефлексія другого дня
18:00 - 19:00	Вечеря
19:00 - 22:00	Виїзна сесія: Вечір на Тернопільському озері
День 3: 03.06.2026	
9:30 - 10:15	Сесія: Як будувати адвокаційні кампанії та впливати на політики
10:15 - 11:30	Робота в групах: Створення адвокаційних кампаній у групах з молодіжних рад різних рівнів та презентація напрацьованих адвокаційних кампаній.
11:30 - 12:00	Перерва
12:00 - 13:30	Фасилітована сесія: Основні виклики діяльності молодіжних рад в умовах воєнного стану?
13:30 - 14:30	Обід
14:30 - 15:30	Фасилітована сесія: Як молодіжним радам Національного рівня більш стало залучати молодіжні ради регіонів для спільного формування порядку денного в молодіжній політиці. Презентація результатів.
15:30 - 17:00	Продовження роботи в групах на тему «Як скласти ефективний план роботи в умовах воєнного стану?»

Продовження табл. 3.2

1	2
17:00 - 18:00	Вечеря
18:00 - 19:30	Рефлексія
19:30 - 20:00	Вручення сертифікатів тренінгу. Завершення заходу.
20:00 - 22:30	Від'їзд учасників тренінгу. Відвезення учасників на залізничний вокзал.

Соціально-економічними наслідками Всеукраїнського форуму стане налагодження сталої комунікації між представниками МР різних рівнів з різних регіонів України, що забезпечить обмін досвідом, підтримку у складних ситуаціях та сприятиме формуванню національної мережі молодіжних фахівців. Це, у свою чергу, дозволить забезпечити високу якість молодіжної роботи й у процесі відновлення громад. У наступній табл. 3.3 представлено характеристику матеріально-технічного забезпечення запланованого Всеукраїнського форуму.

Таблиця 3.3 - Характеристика матеріально-технічного забезпечення планового проєкту Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану»

№	Назва	Кількість	Призначення
1	2	3	4
1.	Оплата послуг залучених спеціалістів (вказується перелік спеціалістів)		
1.1	Оплата послуги тренера (суб'єкт господарювання)	3	З метою ефективного навчання та оптимального використання інструментів для формування умінь і навичок у учасників під час тренінгу задіяно 3 тренери. Освітні послуги 3 тренерів включають підготовку інформаційно-методичних матеріалів та програми тренінгу, розробку презентації, проведення тренінгу та практичних групових занять для 50 учасників тренінгу. Тренери забезпечують учасників попередньо розробленими ними роздатковими матеріалами для полегшення сприйняття інформації. У вартість послуг тренерів входять витрати на оплату за їх проїзд, проживання та харчування.

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
2.	Оплата проїзду, добових, проживання та харчування учасників заходу		
2.1	Харчування учасників (сніданок, обід та вечеря)	50	Забезпечення харчування учасників заходу з різних областей України (сніданок, обід, вечеря з 05-07.12.2025) відповідно до норм харчування
2.2	Проживання учасників заходу	50	З метою належного рівня проведення тренінгу і враховуючи ситуацію щодо перевезень в умовах воєнного стану і вчасного приїзду учасників з областей України до місця його проведення, необхідно забезпечити проживанням учасників 05-07.12.2025 на час проведення тренінгу
2.3	Проїзд учасників заходу (середньо розрахункова сума, фактично оплачується вартість наданого квитка)	50	Відшкодування вартості проїзду учасників заходу з різних областей України
3.	Оренда приміщення, територій, споруд, де проводиться захід (чи плата за їх користування)		
	Оренда конференц зали 270 м2 та зали для переговорів (20 м2) для роботи в групах	2 зали x 3 дні	Для забезпечення проведення тренінгу є необхідність в оренді приміщень. Важливим вибором локації є безпековий фактор, що гарантує проведення заходу в разі оголошення повітряної тривоги (семінар-тренінг буде тривати 3 дні більше ніж по 8 годин за безперервної участі учасників).
4.	Оренда обладнання, оргтехніки (чи плати за користування ними), витрати на їх обслуговування		
4.1	Проектор Christle LX 100 (або аналог)	1	Для належного технічного забезпечення заходу та показу відео та презентацій під час проведення заходу, проведення обговорень та для роботи у групах під час заходу
4.2	Проекційний екран ProScreen SCR 2x3 (або аналог)	1	
4.3	Принтер Canon F 166400 (або аналог)	1	
4.4	Ноутбук ASUS Vivobook 15 X1502ZA-BQ1570 (або аналог)	1	
4.5	Фліпчарт Nobo (65 x 100 м) (або аналог)	5	
4.6	Подовжувач на котушці довжиною 50 м, розетка 4 шт. (або аналог)	3	
4.7	Кулер для води HotFrost V115 (з розхідними матеріалами) (або аналог)	2	Оренда кулерів необхідна для забезпечення питною водою учасників заходу під час реалізації програми заходу. В оренду буде входити кулер, вода та одноразові стаканчики.

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
5.	Транспортні послуги (із зазначенням виду транспортного засобу, годин)		
5.1	Автобус «Вова» на 50 місць (або аналог) для проїзду учасників заходу	1 x 7 годин	Автобус на 50 місць «Вова» (або аналог) за маршрутом: виїзд з автопарку до авто/залізничного вокзалів, зустріч учасників на авто/залізничному вокзалах, перевезення учасників до місця проведення заходу (м. Тернопіль, вул. проспект Степана Бандери, 2, готельно-ресторанний комплекс «Авалон»)
6.	Поліграфія (перелік та технічні характеристики)		
6.1	Шопер з нанесенням логотипу Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей та назви заходу	52	Еко-сумки отримують учасники для створення візуального іміджу про захід, а також для зручності зберігання та перенесення роздаткового матеріалу під час проведення заходу (2 примірники додаються до творчого і фінансового звітів).
6.2	Банер прес вол із конструкцією з тематикою заходу та логотипом організаторів (3000x2400 м, банерна сітка, 510 г/м ² з задником, конструкція, дизайн та розробка макету, доставка)	1	Банер прес вол із конструкцією з тематикою заходу буде розміщений для візуалізації місця проведення заходу.
6.3	Блокнот А5 з логотипом, картонна обкладинка, бічна спіраль, 40 аркушів, 60г/м ²	52	Блокнот з логотипом заходу буде розданий учасникам для створення позитивного іміджу заходу і використаний ними для нотаток під час проведення навчання (2 примірники для до творчого і фінансового звітів).
6.4	Сертифікати про участь у заході (формат А4, палітурний картон, повноколірний друк, картон 300 г/м ² , друк 4+0)	52	Розроблений і виготовлений сертифікат вручається кожному учаснику заходу як свідчення про проходження навчання (2 примірники для до творчого і фінансового звітів).
7.	Канцелярські товари (перелік)		
7.1	Канцелярські товари для учасників заходу	156	З метою забезпечення ефективної реалізації тренінгу учасників необхідно забезпечити базовим набором канцелярської продукції.

Щодо очікуваного результату щодо впровадження Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану», то слід відзначити, що проведення форуму дозволить підвищити чисельність представників молодіжних рад, які беруть участь у процесах ухвалення рішень; збільшення

кількості молоді, проінформованої про безпосередні форми участі у процесах ухвалення рішень. Деталізовано сформовано структуру витрат на реалізацію досліджуваного форуму табл. 3.4.

Таблиця 3.4 - Структура витрат реалізації Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану»

№	Найменування статті витрат	Загальна сума, грн	У тому числі	
			за рахунок бюджетних коштів, грн	за рахунок інших джерел, грн
1.	Оплата послуг залучених спеціалістів	27000,00	27000,00	0,00
2.	Оплата проїзду, добових, проживання учасників заходу	137010,00	137010,00	0,00
3.	Оренда приміщення, територій, споруд, де проводиться захід (чи плата за їх користування)	27600,00	27700,00	0,00
4.	Транспортні послуги	6300,00	6350,00	0,00
5.	Оренда обладнання	9450,00	9400,00	0,00
6.	Поліграфія	15050,00	15150,00	0,00
7.	Канцелярські товари	6118,00	6120,00	0,00
	Всього	222500,00	222500,00	0,00

Розрахуємо середні витрати на один захід програми Всеукраїнського форуму згідно наступної формули:

$$Ee = \frac{Ge}{N} \quad (3.1)$$

де Ee – економічна ефективність

N – кількість заходів

Ge – загальні витрати

$$Ee = \frac{222,5}{18} = 12,3 \text{ (тис.грн)}$$

Отже, даний проєкт рекомендовано до реалізації, оскільки більше 1.

Завдяки проведенню Всеукраїнського форуму учасники матимуть змогу обмінятися кращими практиками діяльності молодіжних рад в Україні, отримати знання щодо суті, мети та завдань МР, обговорити та визначити стратегічні напрями розвитку МР в Україні, що в довгостроковій перспективі сприятиме підвищенню якості роботи молодіжних рад.

Результативні показники в числовому вимірі: безпосередніми учасниками заходу стануть 50 осіб з числа представників молодіжних рад різного рівня та представників органів державної влади та місцевого самоврядування, відповідальних за діяльність МР, утвореного при відповідному органі. Інформація про проведення заходу буде розміщена в соціальних мережах, на офіційних веб-порталах організаторів та партнерів, висвітлена засобами масової інформації. Завдяки інформаційній кампанії загальне охоплення учасників заходу становитиме 300 осіб з числа молоді.

3.2 Реалізація міської цільової програми «Молодь – майбутнє Тернопілля» Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР

Метою програми є створення можливостей для міської молоді розвивати свою самореалізацію та потенціал, брати участь та інтегруватися в суспільне життя. Цільове призначення плану відповідає пріоритетам розвитку міста. Тому, з метою підтримки соціальних ініціатив молоді, залучення її до активної громадської діяльності, сприяння соціальному становленню та розвитку підростаючого покоління шляхом надання фінансової підтримки проєктам (програмам, заходам) інститутів громадянського суспільства, організовує діяльність для молоді та оголосило конкурс проєктів (програм, заходів) на 2026 рік (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Паспорт програми «Молодь – майбутнє Тернопілля» 2026 р.

№з/п	Найменування	Характеристика
1.	Ініціатор розроблення програми	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	доручення голови обласної державної адміністрації від 15 січня 2024 року №1/01.02-03 «Про розроблення проєкту міської цільової програми «Молодь Тернопілля» на 2024–2025 рр.»
3.	Розробник та відповідальний виконавець програми	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради
4.	Учасники програми	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей; освіти і науки; культури; з питань внутрішньої політики, релігій та національностей; охорони здоров'я; туризму; екології та природних ресурсів; міжнародного співробітництва та фандрайзингу; Тернопільський обласний центр соціальних служб, Тернопільський обласний центр зайнятості, державний заклад післядипломної освіти «Тернопільський регіональний центр підвищення кваліфікації»; Тернопільський обласний молодіжний методичний центр, інститути громадянського суспільства (за згодою)
5.	Термін реалізації програми	2026 р.
6.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми	250,5 тис. грн.

Перелік пріоритетних завдань, які будуть вирішуватися проєктами програми «Молодь – майбутнє Тернопілля» у 2026 р.:

- розвиток волонтерства як соціально важливої самоорганізації молоді в Тернопільській міській території;
- формування української громадянськості та національно-патріотичне виховання підлітків;

- популяризація та визнання здорового, безпечного способу життя та культури здоров'я;

- інтелектуальне самовдосконалення, організація змістовного дозвілля молоді та розвиток неформальних форм роботи з молоддю;

- популяризувати українську культуру та традиції серед молоді;

- підтримувати працевлаштування молоді та створювати умови.

Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР прийняло тендерну документацію.

Варто відзначити, що реалізація визначених у плані пріоритетів здійснюватиметься наступними шляхами:

- сприяти створенню умов та розвитку спроможності інститутів громадянського суспільства для досягнення цілей програми;

- забезпечити функціонування молодіжного центру;

- впроваджувати навчальні програми для молодих спеціалістів;

- здійснити спектр експертних аналізів, організацію, реалізацію та підсумкову оцінку заходів за даними про стать, вік, місце проживання та інші характеристики та передбачити аналіз становища дівчат, жінок, хлопців і чоловіків у суспільстві;

- посилити співпрацю між органами державної влади та органами місцевого самоврядування у співпраці з інститутами громадянського суспільства, установами та установами, а також експертами, що працюють з молоддю, молодіжними центрами, службовцями та консультативно-дорадчими органами, студентами та органами студентського самоврядування, міжнародними організаціями, роботодавці та підприємства представляють;

- реалізовувати міжнародну молодіжну співпрацю, сприяти інтеграції молоді у світові та європейські молодіжні спільноти, громадські організації та взаємодії молоді України за кордоном з українськими молодіжними громадськими організаціями, впроваджувати кращий міжнародний досвід та інструменти співпраці з молоддю та міжнародними та іноземними партнерами;

- проводити інформаційно-просвітницьку діяльність з метою інформування молодих людей, у тому числі із соціально незахищених груп, про можливості, існуючі та нові інструменти, їхні права та обов'язки для сприяння їх розвитку, участі та залучення до суспільного життя.

Завдання та заходи програми сприятимуть розвитку молоді та усуватимуть бар'єри, які дозволяють будь-якій групі, незалежно від статі, віку, місця проживання, розумових і фізичних здібностей, обмежених можливостей та інших характеристик, у всіх сферах життя, безпосередньо або опосередковано виключені за межі суспільства та мають можливість реалізувати свій потенціал в Україні.

План буде реалізовуватися у 2026 р. і містить стратегічні завдання цільового плану (табл. 3.6).

Таблиця 3.6 – Проєктні напрямки реалізації цільової програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» на 2026 р.

№з/п	Проєктні пріоритетні завдання
1.	Підвищення рівня компетентностей молоді, у тому числі громадянських
2.	Підвищення рівня культури волонтерства серед молоді
3.	Активізація залучення молоді до процесів ухвалення рішень
4.	Зміцнення соціальної згуртованості молоді
5.	Сприяння створенню умов для розвитку спроможності інститутів громадянського суспільства для досягнення проєктних завдань
6.	Забезпечення функціонування молодіжних центрів
7.	Реалізація програм для підготовки фахівців, які працюють з молоддю
8.	Здійснення експертно-аналітичних, організаційних, впроваджувальних і підсумкових оціночних заходів

Отже, з метою раціонального використання ресурсів програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» пропонується реалізувати наступні пріоритетні завдання:

- підвищення рівня компетентності молодих людей, у тому числі громадянства;
- підвищення рівня волонтерської культури молоді;
- мотивувати молодь брати участь у процесах прийняття рішень;
- посилення соціальної згуртованості молоді, в тому числі через молодіжні обміни всередині України та співпрацю з іншими країнами та міжнародними організаціями.

Слід зазначити, що реалізація програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» сприятиме:

- 1) збільшити частку молоді, яка бере участь у громадському житті, до 25% (зараз 16,7%);
- 2) забезпечити збільшення на 15 % кількості молоді в Україні, яка здобуває нові знання та вміння, розвиває наявні та набуває нових здібностей для самореалізації, професійного розвитку та підприємницької діяльності;
- 3) забезпечити збільшення кількості молодих людей, які беруть участь у освітній діяльності та усвідомлюють необхідність навчання впродовж життя;
- 4) забезпечити збільшення кількості молоді з рівнем фінансової та цифрової грамотності;
- 5) забезпечити збільшення кількості молоді, яка відповідально ставиться до власного здоров'я;
- 6) забезпечити зменшення частки хворих підлітків на соціально шкідливі захворювання, психічні розлади та залежність від усіх видів психоактивних речовин, наркотичних засобів, психотропних речовин, алкоголю та тютюнових виробів;
- 7) забезпечити збільшення кількості молодих людей, які володіють знаннями та навичками з питань планування сім'ї та репродуктивного здоров'я;
- 8) представники молодіжних та дитячих громадських організацій проходять навчання для підвищення рівня своєї компетентності у роботі з молоддю та рівня компетентності своїх організацій;

9) забезпечує підготовку фахівців, які пройшли підготовку за відповідними планами, та підвищення їх професійних здібностей підприємницької діяльності;

10) фахівці, які допускають волонтерів до діяльності та популяризують волонтерську діяльність, проходять навчання з розвитку культури волонтерського обслуговування молоді;

11) підвищення обізнаності громадськості про потреби молодих людей з інвалідністю та покращення їх інклюзії;

12) збільшити частку молоді з інвалідністю, яка бере участь у діяльності інститутів громадянського суспільства та молодіжних центрів, має досвід волонтерської діяльності та приймає форми безпосередньої участі;

13) збільшувати кількість молоді з тимчасово окупованих територій України не менше ніж на 5% на рік;

14) збільшити частку молоді, яка бажає розпочати власну справу, до 50% (наразі 40%);

15) зменшити частку молоді, яка не працює, не навчається, не оволодіває професійними навичками.

Наступним етапом є представлення основних проектних заходів реалізації «Молодь - майбутнє Тернопілля» на 2026 р. у табл 3.7.

Таблиця 3.7 – Загальна характеристика цільової програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» на 2026 р.

№ з/п	Захід	Плановий обсяг фінансування
1	2	3
1.	1) проведення інформаційно-просвітницьких та виховних заходів, вечорів-спогадів, вечорів-портретів, бесід, зустрічей з учасниками Революції Гідності та антитерористичної операції, операції об'єднаних сил на сході країни, ветеранами УПА та інших; 2) проведення масових заходів релігійно-духовного характеру для дітей та молоді;	33,9

Продовження табл. 3.7

1	2	3
	3) проведення масових заходів мистецького, інтелектуального, благодійного та науково-дослідницького характеру. Проведення військово-патріотичних та спортивних заходів.	
2.	1) проведення інформаційних кампаній серед молоді, підлітків та їх батьків щодо функціонування молодіжних центрів; 2) проведення тренінгів та семінарів для волонтерів, які виявили бажання зайнятись виховною діяльністю; 3) видання методичних посібників щодо процесів ухвалення рішень молодіжного руху.	34,8
3.	1) проведення літнього таборування Уладу патріотичних новаків (дітей віком 6-11 років); 2) проведення літнього таборування Уладу патріотичного юнацтва (дітей віком 11-18 років).	25,7
4.	1) створення матеріально-технічної бази для роботи керівників даної програми; 2) забезпечення матеріально-технічним обладнанням, придбання: обладнання та реманенту, навчально тренувальних засобів, необхідних для проведення різноформатних пластових заходів; необхідного туристичного спорядження для проведення наметових таборів, походів, вишколів тощо	100,5
Всього бюджетні асигнування		250,5

Реалізація програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» дозволить забезпечити за кошти виділені з місцевого бюджету:

- посилення ролі та відповідального ставлення органів державної влади, органів місцевого самоврядування та партнерських організацій у реалізації програмних пріоритетів, активізації вертикальної та горизонтальної співпраці та обміну досвідом для реалізації потенціалу самореалізації та розвитку молоді в місті. На місцевому рівні це передбачатиме підвищення рівня компетентності молоді та спроможності інститутів громадянського суспільства у молодіжному секторі, розвиток молодіжних центрів та дитячих громадських рухів, сприяння становленню та розвитку молодіжних рад для молоді, студентів та органи

студентського самоврядування, підготовка залучених фахівців з роботи з молоддю, у тому числі молодіжних працівників;

- поширювати існуючі та запроваджувати нові моделі розвитку, інтеграції та участі молоді в суспільному житті, використовуючи цифрові інструменти та враховуючи реформу місцевого самоврядування;

- розвиток громадянського суспільства, впровадження громадянської освіти на всіх рівнях, поширення формальної та неформальної освіти;

- впроваджувати інклюзивного підхід, який забезпечує рівні права та доступ до послуг, можливостей та інформації для всіх типів молоді, переважно молоді з обмеженими можливостями.

Розрахуємо економічну ефективність програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» згідно вище представленої формули (3.1):

$$Ee = \frac{250,5}{12} = 19,5$$

Отже, даний проєкт рекомендовано до реалізації, оскільки більше 1.

Основні показники результативності програми «Молодь Тернопілля» представлено у табл. 3.8.

Таблиця 3.8 – Виконання результативних показників програми «Молодь - майбутнє Тернопілля» 2026 р.

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані
1	2	3	4
Показники продукту програми			
1.	Кількість проведених заходів (проєктів), які спрямовані на національно-патріотичне виховання, утвердження громадянської свідомості і активної позиції молоді, забезпечення духовного розвитку молоді; забезпечення інтелектуального та творчого розвитку молоді, пропаганда здорового способу життя	кількість заходів	11
2.	Кількість проведених заходів (проєктів), що спрямовані на таборування, як форми патріотичного виховання та організації змістовного дозвілля	кількість заходів	3

Продовження табл. 3.8

1	2	3	4
3.	Кількість проведених семінарів-тренінгів з підготовки фахівців та громадських активістів, які займаються питаннями розвитку волонтерства	кількість заходів	6
Показники ефективності програми			
1.	Вартість проведених заходів (проектів), які спрямовані на національно-патріотичне виховання, утвердження громадянської свідомості і активної позиції молоді, забезпечення духовного розвитку молоді, забезпечення інтелектуального та творчого розвитку молоді, пропаганда здорового способу життя	сума коштів на 1 особу/ 1 грн	32,00
2.	Вартість проведених заходів (проектів), що спрямовані на таборування, як форми патріотичного виховання та організації змістовного дозвілля	сума коштів на 1 особу/ грн	240,0
3.	Вартість проведених семінарів-тренінгів з підготовки фахівців та громадських активістів, які займаються питаннями розвитку волонтерства	сума коштів на 1 семінар-тренінг/грн	11,0
4.	Вартість видання методичних посібників з функціонування молодіжних центрів		10,0
Показники якості програми			
1.	Рівень охоплення населення міста заходами (проектами), які спрямовані на національно-патріотичного виховання, утвердження громадянської свідомості і активної позиції молоді, забезпечення духовного розвитку молоді, забезпечення інтелектуального та творчого розвитку молоді, пропаганда здорового способу життя	кількість осіб	1200
2.	Рівень охоплення молоді заходами (проектами), що спрямовані на таборування, як форми патріотичного виховання та організації змістовного дозвілля	кількість осіб	300
3.	Кількість осіб, що пройшли навчання з підготовки фахівців та громадських активістів, які займаються питаннями розвитку національно-патріотичного виховання	кількість осіб	500
4.	Кількість громадських об'єднань, забезпечених методичними посібниками з розвитку функціонування молодіжних центрів та національно-патріотичного виховання в місті щороку	кількість осіб	300

Координацію та контроль за виконанням заходів, передбачених планом, покладено на Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР. Планові завдання уточнює загальні принципи, основні напрями та основний зміст майбутніх заходів щодо підтримки та захисту молоді міста. Програма оновлює концептуально сучасні підходи, поширюючи найкращий досвід

останніх років, впроваджуючи рекомендації українських та міжнародних експертів, українського молодіжного сектору та використовуючи широкий спектр інноваційних механізмів та інструментів для роботи з молоддю. Єврокомісія спирається на досвід країн ЄС та рекомендації ООН щодо підтримки молодих громадян у всіх сферах життя.

3.3 Впровадження діяльності КП «ТернСмак+» як вектор організації діяльності досліджуваної публічної установи

На основі проведеного дослідження встановлено, що основним інструментом вдосконалення організації діяльності Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей ТМР є створення комунального підприємства «ТернСмак+». Метою проекту є надання комплексу послуг у сфері громадського харчування.

Необхідність створення даного «ТернСмак+» була зумовлена тим, що місто Тернопіль потребувало спеціалізованих закладів громадського харчування для приготування страв національної кухні, щоб забезпечити потреби жителів міста. Робота КП «ТернСмак+» також надасть можливість відвідувачам Тернополя ознайомитися з традиційними українськими стравами, сприяючи розвитку туристичної галузі міста. Слід зазначити, що створення комунального підприємства та отримання ним додаткових прибутків забезпечать додаткові надходження до міського бюджету.

Для ефективної роботи даного проєкту рекомендуємо обрати офісне приміщення Тернопільської міської ради на проспекті Майдану Волі, 40. Загальна площа офісних приміщень 270 кв.

Зробимо комплексну оцінку економічної вигоди цього проєкту і приймемо рішення про створення КП «ТернСмак+». Щоб бізнес продовжував працювати, потрібні капітальні інвестиції для ремонту та реконструкції житла та придбання кухонного обладнання, а також забезпечення наявності необхідних коштів для покриття поточних витрат.

Капітальні витрати на ремонт та облаштування приміщення для пропонованого КП «ТернСмак+» наведені в табл. 3.9.

Таблиця 3.9 – Капітальні витрати на ремонт та облаштування приміщення КП «ТернСмак+»

Види витрат	Сума, тис.грн.
1. Ремонт приміщення	598,5
2. Придбання світильників	85,0
3. Придбання меблів (12 шт. столів +4 крісла)	75,0
4. Вішаки для одягу	6,5
5. Елементи інтер'єру	45,0
6. Інші капітальні витрати	60,0
Всього	870,5

Отже, загальні капітальні витрати на ремонт та облаштування приміщення для пропонованого КП «ТернСмак+» становитиме 870,5 тис. грн.

Капітальні витрати щодо купівлі кухонного обладнання для реалізації комплексу послуг у сфері харчування подано у табл. 3.10.

Таблиця 3.10 – Капітальні витрати на придбання кухонного обладнання КП «Смак+»

№	Найменування	Кількість, од.	Ціна, грн.	Вартість, грн.
1	2	3	4	5
1.	Плитка індукційна	2	45900,0	91800,0
2.	Холодильник	1	42345,0	42345,0
3.	Морозильна камера	1	41555,8	41555,8
4.	Професійний слайсер	1	35672,3	35672,3
5.	Професійний куттер	1	35854,3	35854,3
6.	Професійний тістоміс	1	40956,1	40956,1
7.	Сковорода промислова	1	33221,5	33221,5
8.	Ванна для миття посуду	2	3485,0	6970,0
9.	Професійна овчерізка	1	29823,1	29823,1
10.	Картоплечистка професійна	1	45672,5	45672,5
11.	Професійна м'ясорубка	1	32456,7	32456,7

Продовження табл. 3.10

1	2	3	4	5
12.	Посудомийна машина	1	58223,5	58223,5
13.	Витяжка	3	9035,8	27107,4
14.	Каструля (22 л)	3	4345,6	13036,8
15.	Каструля (18 л)	3	2820,7	8462,1
16.	Інше кухонне обладнання та посуд	-	43550,0	4355,0
	Всього витрат			647512,1

Капітальні витрати щодо купівлі кухонного обладнання для реалізації комплексу послуг у сфері харчування подано буде становити 647,5 тис. грн.

У наступній табл. 3.11 нами сформовано загальні суми капітальних витрат на забезпечення функціонування КП «ТернСмак+».

Таблиця 3.11 – Загальні капітальні витрати на проєкт створення КП «ТернСмак+»

№	Види витрат	Сума, тис.грн.
1.	Ремонт та облаштування приміщення	870,5
2.	Придбання кухонного обладнання	647,5
	Всього	1518,0

Отже, загальна сума капітальних витрат на проєкт створення КП «ТернСмак+» складає 1518,0 тис. грн.

Встановлено, що основними поточними витратами для забезпечення діяльності КП «ТернСмак+» варто включити наступні витрати на: заробітну плату персоналу (2585,0 тис.грн.); нарахування на зарплату (578,1 тис.грн.); електроенергію (410,5 тис.грн.); опалення приміщення (98,5 тис.грн.); воду (32,5 тис.грн.); сировину для виробництва продукції (3750,8 тис.грн.); амортизація (422,5 тис.грн.); інші витрати (475,5 тис.грн.).

Персонал КП «Смак+» включатиме наступних працівників поданих у табл. 3.12 та проведено розрахунок витрат на оплату праці.

Таблиця 3.12 – Загальні витрати на оплату праці КП «ТернСмак+»

Вид персоналу	Кількість осіб	Річна сума заробітної плати, тис.грн.
Начальник	1	250,0
Бухгалтер	1	225,7
Шеф-повар	1	190,5
Помічник шеф-повара	1	110,6
Кухарі	4	685,7
Офіціант	3	434,5
Посудомийник	1	102,8
Прибиральниця	1	85,2
Всього	14	2495,0

Персонал КП «ТернСмак+» включатиме працівників та розрахунок витрат на оплату праці КП«ТернСмак+» становлять 2495,0 тис.грн.

Розрахунок величини матеріальних витрат запропонованого проєкту КП«ТернСмак+» подано у наступній табл. 3.13.

Згідно даної табл. 3.13 встановлено, що витрати загальна сума річних витрат на реалізацію проєкту КП «ТернСмак+» будуть становити 7057,4 тис. грн.

Таблиця 3.13 – Кошторис річних витрат на забезпечення діяльності проєкту КП «Смак+»

№	Види витрат	Сума, тис.грн.
1.	Матеріальні витрати в т.ч. витрати на: електроенергію; воду; опалення приміщення; сировину	4282,3 410,5 22,5 98,5 3750,8
2.	Витрати на заробітну плату	2585,0
3.	Нарахування на зарплату	578,1
4.	Амортизація	422,5
5.	Інші виробничі витрати	475,5
	Всього витрат	8343,4

Згідно наступної формули зробимо розрахунок грошового потоку:

$$ГП = Д + А \quad (3.2)$$

де $Д$ – дохід

$А$ – амортизаційні відрахування

$$ГП = 4869,8 + 422,5 = 5292,3 \text{ тис.грн.}$$

Розрахуємо теперішню вартість:

$$TB = \frac{ГП}{(1 + R)^t} \quad (3.3)$$

де $ГП$ – грошовий потік за певний період, тис.грн.

R – річна процентна ставка, %

$$TB1 = \frac{5292,3}{(1 + 0,2)^1} = 4410,3 \text{ тис.грн.}$$

$$TB2 = \frac{5292,3}{(1 + 0,2)^2} = 3675,9 \text{ тис.грн.}$$

$$TB3 = \frac{5292,3}{(1 + 0,2)^3} = 3063,3 \text{ тис.грн.}$$

$$TB4 = \frac{5292,3}{(1 + 0,2)^4} = 2557,1 \text{ тис.грн.}$$

$$TB5 = \frac{5292,3}{(1 + 0,2)^5} = 2125,8 \text{ тис.грн.}$$

$$\sum TB = 4410,3 + 3675,9 + 3063,3 + 2557,1 + 2125,8 = 15832,4 \text{ тис.грн.}$$

Період окупності:

За два роки окупуватиметься 8343,4 тис.грн. Тоді залишиться окупити за другий рік таку суму інвестиційного забезпечення:

$$8343,4 - 8086,2 = 257,3 \text{ тис.грн.}$$

Знаходимо, яку частину третього року необхідно затратити, щоб повністю окупити початкові інвестиції:

$$\frac{257,3}{3063,3} * 12 = 0,1 \text{ міс.}$$

Отже, дисконтований період окупності становитиме – 2 рік 1 міс.

Наступний етап – розрахунок чистої теперішньої вартості згідно наступної формули:

$$ЧТВ = \sum TB - ПІ \quad (3.4)$$

де TB – теперішня вартість майбутніх грошових потоків;

$ПІ$ – початкові інвестиції, тис.грн.

$$ЧТВ = 15832,4 - 8343,4 = 7489 \text{ тис.грн.}$$

Розрахуємо індекс прибутковості:

$$III = \frac{TB}{III} \quad (3.5)$$

$$III = \frac{15832,4}{8343,4} = 1,9$$

Отже, створення КП «ТернСмак+» є прийнятним, оскільки індекс прибутковості становить 1,9. Зведено показники економічної ефективності реалізації проєкту створення КП «ТернСмак+» згідно табл. 3.14.

Таблиця 3.14 – Розрахунок економічного ефекту щодо створення КП «ТернСмак+»

№ з\п	Показник	Результат
1.	Річний грошовий потік, тис.грн.	5292,3
2.	Термін окупності, роках	2,1
3.	Чиста теперішня вартість, тис.грн.	15832,4
4.	Індекс прибутковості	1,9

Отже, слід відзначити про ефективність впровадження даного проєкту та високу ефективність, доцільність його реалізації в практичну діяльність створення КП «ТернСмак+», оскільки чиста теперішня вартість складає 15832,4 тис. грн.; індекс прибутковості рівний 1,9; простий термін окупності проєкту – 2 рік 1 місяць.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1 Забезпечення проведення ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів

Так, Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» вперше у правовій практиці нашої країни закріпив вимогу до суб'єктів господарської діяльності проводити ідентифікацію об'єктів підвищеної небезпеки та розробляти декларацію безпеки. Будь-який об'єкт, де використовується, виготовляється, переробляється чи транспортується небезпечна речовина вважається таким, що може становити загрозу мешканцям прилеглих територій та навколишньому середовищу, або потенційно небезпечним об'єктом.

Доведено, що для ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки, а всі небезпечні речовини за їх властивостями поділені на 7 категорій: 1) горючі (займисті) гази; 2) горючі рідини; 3) легкозаймисті рідини та горючі рідини, перегріті під тиском; 4) вибухові речовини (ініціюючі (первинні), бризантні (вторинні) та піротехнічні); 5) речовини-окисники; 6) високотоксичні та токсичні речовини; 7) речовини, які становлять небезпеку для довкілля (високотоксичні для водних організмів) [21, с. 58].

Порядок проведення ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів (ПНО). Органи виконавчої влади, які відповідають за безпечне функціонування ПНО, територіальні та місцеві органи державного нагляду у сфері цивільного захисту (Державна служба України з надзвичайних ситуацій – колишнє МНС), відповідно до своїх повноважень встановлюють терміни проведення ідентифікації та вживають заходів щодо забезпечення своєчасності та повноти проведення ідентифікації. Ідентифікацію проводять відповідальні особи об'єктів господарської діяльності. За результатами ідентифікації ПНО складається Повідомлення про результати ідентифікації щодо визначення потенційної небезпеки, яке узгоджується з відповідним місцевим органом державного

нагляду у сфері цивільного захисту (ЦЗ). Один примірник Повідомлення залишається на підприємстві, другий примірник надається місцевому органу державного нагляду у сфері ЦЗ для організації обліку і планових перевірок ПНО.

Процедура ідентифікації здійснюється за такими етапами: 1) вибір кодів НС, виникнення яких можливе на об'єкті господарської діяльності, згідно з Класифікацією надзвичайних ситуацій, наведеною у Державному класифікатору ДК 019-2010; 2) аналіз показників ознак НС, вибраних на попередньому етапі та визначення їх порогових значень з використанням Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій, затверджених наказом МНС України від 12 грудня 2012 року №1400; 3) виявлення за результатами аналізу джерел небезпеки, які при певних умовах (аварії, порушення режиму експлуатації, виникнення природних небезпечних явищ тощо) можуть стати причиною виникнення НС; 4) визначення видів небезпеки для кожного з виявлених джерел небезпеки; 5) визначення переліку небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності, їх кількості та класу небезпеки за допомогою нормативних документів у сфері визначення небезпечних речовин; 6) оцінка на підставі отриманих даних зони поширення НС, які можуть ініціювати кожен з виявлених джерел небезпеки за допомогою Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті, затвердженої наказом МНС України, 27.03.2001 № 73/82/64/122; 7) оцінка можливих наслідків НС для кожного з джерел небезпеки (кількість загинув, постраждалих, тих, яким порушено умови життєдіяльності, матеріальні збитки) з використанням Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 175; 8) встановлення максимально можливих рівнів НС для кожного з джерел небезпеки згідно з Порядком класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368; Тобто для встановлення рівня можливих НС необхідно визначити: територіальне поширення імовірних НС; кількість осіб, що можуть

постраждати від впливу наслідків можливих НС; кількість осіб, яким можуть бути порушені умови життєдіяльності у результаті можливої аварії на об'єкті; збитки від наслідків можливих НС. Об'єкт господарської діяльності визнається потенційно небезпечним за умови наявності у його складі хоча б одного джерела небезпеки, здатного ініціювати НС місцевого, регіонального або державного рівнів; 9) визначення державних (галузевих) реєстрів (кадастрів), в яких зареєстровано або необхідно зареєструвати об'єкт господарської діяльності з використанням Переліку затверджених державних (галузевих) реєстрів України для обліку небезпечних об'єктів; 10) визначення відповідності об'єкта діючим нормативно-правовим актам у сфері визначення небезпечних об'єктів [7, с. 48].

4.2 Розвиток системи цивільного захисту публічної установи в умовах воєнного часу

Закон України визначає деякі компетенції та повноваження публічних установ у сфері цивільного захисту (ЦЗ): ухвалення рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, створення комунальної аварійно-рятувальної служби, вжиття заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (НС), інформування про них населення, створення резервного фонду для ліквідації НС тощо.

Впровадження міжнародного досвіду організації системи цивільного захисту у публічних установах в умовах воєнного часу особливого значення, є одним із напрямів удосконалення пожежної та аварійно-рятувальної справи під час децентралізації та полягає в наближенні системи цивільного захисту територіальних громад до відповідних європейських і міжнародних стандартів.

Слід відзначити, що важливим та цікавим для впровадження на місцевому рівні в Україні є досвід організації цивільної безпеки населення в умовах воєнного часу, яка складаються з: координації і планування всіх зусиль, що вживаються з точки зору цивільної безпеки на своїй території; прийняття плану ЦЗ, що включає заходи, передбачені в Положенні про процедури оповіщення та мінімальні засоби екстреної допомоги, забезпечення

періодичного огляду цього плану; виконання вправ і тренування персоналу; розвитку знань про ризики, що існують на території; заходів щодо запобігання НС чи зменшення їх наслідків; доведення населенню інформацію про ризики, що існують на території, про заходи профілактики, які необхідно вжити, а також про інструкції, яким необхідно слідувати до, під час і після НС; врахування наявних або потенційних ризиків під час планування і розвитку території; розгортання ресурсів під час і після НС для надання допомоги постраждалому населенню в умовах воєнного стану та управління ситуацією для максимально швидкого та ефективного відновлення [7, с. 123].

Неможливо залишити поза увагою те, що публічну установу у сфері цивільного захисту несуть основну відповідальність. Саме в умовах воєнного стану є комплекс заходів, які вживаються громадянами України: мати страховку для покриття вартості особистих речей; підготувати свій сімейний план дій у разі НС; завжди мати при собі аварійний комплект, щоб залишатися в ньому протягом перших 3 днів НС або мати при собі у разі евакуації; дізнатися у своїй територіальній громаді про небезпеку НС в умовах війни та які заходи слід вжити, щоб захистити себе; передбачати та виявляти обачливість щодо ризиків стихійних лих у вашому середовищі; дотримуватися чинних законів, постанов і стандартів щодо ризиків стихійного лиха у вашому регіоні; у разі лиха залежно від ситуації втручатися для допомоги людям, які вас оточують, чекаючи допомоги; стати волонтером у своїй територіальній громаді або групі, що пропонує допомогу у забезпеченні готовності до НС в умовах воєнного стану; у разі НС або стихійного лиха зробити перші кроки для забезпечення особистої безпеки, безпеки родини та захисту майна.

Так, з практичної точки зору варто відзначити, що необхідною умовою є достатньо чітко спланувати процес забезпечення безпекового середовища публічної установи, а саме комплекс заходів з цивільного захисту в умовах воєнного часу та особлива спрямованість діяльності виконавчих органів у сфері ЦЗ.

Для публічних установ такі заходи доцільно визначити як перші кроки щодо організації ЦЗ на базовому рівні місцевого самоврядування в умовах воєнного часу:

1. Рада громади у межах затверджених структури і штатів ухвалює рішення про утворення підрозділу з питань ЦЗ або введення окремої штатної посади для виконання функцій з питань ЦЗ у складі будь-якого відділу. Також вважається доцільним визначення в положенні (посадовій інструкції) старости старостинського округу напрямів (обов'язків) щодо забезпечення системи ЦЗ населення та території територіальної громади.
2. Проведення аналізу стану техногенно-екологічної безпеки громади (визначення тенденції та загроз техногенно-екологічної безпеки громади, резервування необхідних для ліквідації НС наявних ресурсів, прийняття управлінських рішень, створення планів реагування на випадок НС) та здійснення паспортизації території громади щодо ризику виникнення НС техногенного та природного характеру відповідно до алгоритму.
3. Формування в територіальній громаді комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та НС відповідно до алгоритму.
4. Здійснення розробки місцевих програм захисту населення та територій громади від НС і запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки, розроблення та оформлення планів заходів територіальної громади у сфері ЦЗ: плану реагування на НС, плану основних заходів ЦЗ на відповідний рік.
5. Ревізія / створення та організація діяльності комунальних аварійно-рятувальних служб, забезпечення функціонування місцевих пожежних команд, спеціалізованих служб ЦЗ, формувань ЦЗ і добровільних формувань ЦЗ. Варто зауважити, що нині в Україні поширюється досвід створення на території громади Центру безпеки, основою функціональності якого є місцева пожежна команда (комунальна аварійно-рятувальна служба) і диспетчерська служба територіальної громади.
6. Визначення алгоритму дій голови територіальної громади у разі виникнення НС, реагування на НС та ліквідації їх наслідків, підготовка та ведення оперативно-технічної і звітної документації з ліквідації наслідків НС.
7. Ревізія / визначення порядку оповіщення та інформування населення територіальної громади про загрозу й виникнення НС, створення та

підтримання у постійній готовності місцевої системи централізованого оповіщення. 8. Проведення заходів з організації укриття населення в захисних спорудах ЦЗ і вжиття інженерно-технічних заходів цивільного захисту. Визначення алгоритму дій органів управління сільської, селищної, міської територіальної громади щодо забезпечення укриття населення. 9. Проведення заходів з організації евакуації населення, майна у безпечні райони, визначення функцій та завдань органів з евакуації, порядку планування заходів з евакуації, алгоритму організації заходів з евакуації для керівництва ради територіальної громади в умовах воєнного часу. 10. Створення та використання резервного фонду місцевого бюджету, матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків НС і визначення номенклатури матеріальних цінностей. 11. Навчання керівного складу та фахівців територіальних громад, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, та організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. 12. Здійснення заходів щодо радіаційного й хімічного захисту населення та території територіальної громади та визначення алгоритму дій ОМС і виконавчого органу ради територіальної громади з організації радіаційного та хімічного захисту. 13. Здійснення заходів щодо медичного, біологічного захисту та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та території територіальної громади [21, с. 74].

Всі ці заходи здійснюються в межах функціонування територіальної є однією із фундаментальних основ, що регулює здійснення заходів ЦЗ в публічній установі щодо захисту населення і територій громади від НС у мирний час та в умовах воєнного часу.

ВИСНОВКИ

У даній магістерській роботі висвітлено наукова проблематика щодо особливостей організації діяльності в публічних установах. У рамках даного дослідження подано теоретичні та практичні рекомендації щодо вдосконалення організації діяльності в публічних установах. Завдяки дослідженням отримано багато теоретико-методичних результатів.

На основі теоретичних досліджень встановлено, що Публічне управління – це право, здатність і можливість державних установ, органів місцевого самоврядування, громадських організацій впливати на суспільне життя шляхом примусу чи владними засобами.

Аналіз публікацій і результатів досліджень дав змогу визначити, що система органів публічної установи – це сукупність органів публічної установи, які поділяються на служби, установи або наглядові органи відповідно до завдань і функцій, які вони виконують та адміністративних послуг, що надають утворюючи загальну систему об'єднану єдиною метою. Кожен орган публічної установи створюється для реалізації встановлених цілей і програм щодо забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, підтримання безпеки держави і суспільства, вирішення завдань соціально-економічного та культурного значення.

Доведено, що інструменти діяльності публічних установ – це дії, які вони здійснюють для регулювання правовідносин, у яких вони беруть участь відповідно до закону, спрямовані на спрощення правовідносин або вплив на учасників таких правовідносин, забезпечення дотримання прав та інтересів учасників правовідносин і держави (або інших публічно-правових утворень) в цілому (форми державного управління), а також правові засоби (методи), що використовуються при цьому (методи державного управління).

Встановлено, що місцеві публічні установи – це публічні установи, які здійснюють місцеві публічні повноваження на рівні відповідної області,

району, територіальної громади, реалізуючи інтереси держави та відповідної територіальної громади. Вони здійснюють передусім управлінські, виконавчі та правоохоронні функції, зокрема управління державною та комунальною власністю, надання населенню комунальних послуг, забезпечення виконання законів та інших державних нормативних актів у всіх сферах життєдіяльності відповідної колективної територіальної громади (територіальної громади, селища, адміністративно-територіальної одиниці).

В даній науковій роботі було здійснено дослідження на прикладі Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, яке є структурним підрозділом Тернопільської міської ради. Варто зазначити, що представлений структурний підрозділ орієнтований на залучення молоді до активної громадської діяльності, підтримку громадських організацій дітей та молоді, організацій студентського самоврядування, захист дітей.

Так згідно показників фінансової результативності доведено, що дохід у 2023 р. становив 11077,8 тис.грн. та зріс на 311,1 тис.грн. (2,8%) порівняно з 2022 р. А у 2024 р. результати дещо вищі, зокрема дохід становив 12002,2 тис.грн., що на 924,4 тис.грн. більше порівняно із 2023 р. або на 8,3%. Досліджено, що у 2023 р. порівняно з 2022 р. обсяг закупівель дослідженої публічної установи за тендерними угодами зменшився на 835,0 тис.грн. або на (-30,5%) менше, що свідчить про загальну тенденцію до зниження в поточних умовах діяльності. Примітно, що у 2024 р. за умов воєнного стану обсяг закупівель за участю в тендерах збільшився на 941,2 тис.грн. (49,5 %) та становила 2843,7 тис.грн. Щодо оцінювання активів варто відзначити, що у 2024 р. – 3605,7 тис.грн. та зростання відбулося на 3,1% даної публічної установи за аналізований період. Впродовж 2024 року відділом молодіжної політики було проведено 35 заходів. У 2024 р. базі даних досліджуваної публічної установи перебуває 209 дітей Героїв та 139 дітей, з них: 47 дітей – сиріт, 92 дітей позбавлених батьківського піклування.

Наша проєктна пропозиція спрямована на покращення організації діяльності в публічній установі, головною метою якого є реалізувати проєкт

Всеукраїнського форуму «Молодіжна рада в умовах воєнного стану» на 05-07.2025 р. Завдяки проведенню Всеукраїнського форуму учасники матимуть змогу обмінятися кращими практиками діяльності молодіжних рад в Україні, отримати знання щодо суті, мети та завдань МР, обговорити та визначити стратегічні напрями розвитку МР в Україні, що в довгостроковій перспективі сприятиме підвищенню якості роботи молодіжних рад. В даному заході відьмуть участь 52 учасниии із різних областей України, у тому числі: чоловіки – 23, жінки – 29. Структура витрат - 222500,00 грн та економічну ефективність 12,3, що єприйнятним для реалізації. Завдяки інформаційній кампанії загальне охоплення учасників заходу становитиме 300 осіб з числа молоді.

Друга проєктна пропозиція «Молодь – майбутнє Тернопілля» 2026 р. Метою програми є створення можливостей для міської молоді розвивати свою самореалізацію та потенціал, брати участь та інтегруватися в суспільне життя. Цільове призначення плану відповідає пріоритетам розвитку міста. Тому, з метою підтримки соціальних ініціатив молоді, залучення її до активної громадської діяльності, сприяння соціальному становленню та розвитку підростаючого покоління шляхом надання фінансової підтримки проєктам (програмам, заходам) інститутів громадянського суспільства. Всього бюджетні асигнування проєкту 250,5 тис.грн., економічна ефективність представленої програми 19,5, що також є прийнятним для реалізації.

Третьою проєктною пропозицією щодо удосконалення діяльності публічної установи – створення комунального підприємства «ТернСмак+». Метою проєкту є надання комплексу послуг у сфері громадського харчування. Варто зазначити, що загальна капітальна вартість ремонту та планування об'єкта КП «ТернСмак+» становитиме 870,5 тис. грн., чиста поточна вартість – 15832,4 тис. грн., коефіцієнт рентабельності – 2,1, період окупності 2 роки 1 місяць. Тому запропонований проєкт є досить ефективним.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бавико О. Є. Формування інфраструктури інноваційного розвитку регіонального економічного простору на основі технологій краудсорсингу. Бізнес-навігатор : наук.-вироб. журнал. 2021. № 1 (30). С. 59 – 66.
2. Батанов О. В. Феноменологія сучасного європейського муніципалізму та місцевого самоврядування в Україні. Часопис Київського ун-ту права. 2021. № 4. С. 77–81.
3. Безуглий Д. Укрупнення громад і можливості проектного підходу для забезпечення їх співробітництва та розвитку. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в модернізації публічного управління: зарубіжний і вітчизняний досвід : матер. III наук.-практ. семінару. м. Дніпропетровськ. URL: <http://dridu.dp.ua>.
4. Батанов О. В. Феноменологія сучасного європейського муніципалізму та місцевого самоврядування в Україні. Часопис Київського ун-ту права. 2020. № 4. С. 77–81.
5. Бородін Є.І. Розвиток інноваційних компетентностей публічних службовців: досвід проекту DESPRO. Управління інноваційним розвитком території : матер. наук.-практ. конф. За міжнар. участю. 30 листоп. 2019 р., м. Дніпропетровськ. Д. :ДРІДУ НАДУ. 2015. 192 с. URL : http://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2015_11_30_mater_mup.pdf.
6. Бугай С. М. Про напрями вдосконалення територіальної організації місцевого самоврядування. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/5904/14-Bugaj.pdf?sequence=1>.
7. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: Навч. посібник. Львів, 2010. 384 с.
8. Вілкул О. Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування як інструмент практичної реалізації державної політики

- щодо регіонального розвитку. Місцеве самоврядування та регіональний розвиток в Україні. 2015. № 2. С. 5–7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mcrru_2013_2_4.
9. Волик В. С. Нормативно-правове забезпечення компетенційного підходу в управлінні державною службою. Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». 2023. Вип. 2 (38). С. 20-24.
 10. Гарматюк О., Брикса В., Філик А. Визначення основних засад діяльності органів місцевого самоврядування як важливих складових публічного управління в Україні. Abstracts of III International scientific and practical conference «Priority directions of science and technology development», November 22-24, 2020. SPC-Sci-conf.com.ua., Kyiv, Ukraine. 2020. P. 1179-1185.
 11. Гончарук Н. Т. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування: правові та функціональні аспекти. Публічне упр.: теорія та практика : зб. наук. Праць асоціації д-рів наук з держ. упр. 2021 р. Вип. 2(6). С. 26 – 32.
 12. Дегтярьова І. О. Застосування креативних методів для пошуку ефективних стратегічних рішень у діяльності публічних установ: практичне заняття. Застосування інтерактивних технологій у галузі знань «Державне управління» : зб. метод. матер. за результатами роботи Школи пед. майстерності, черв.-серп. 2023 р. / за заг. ред. М. М. Білинської, В. М. Сороко, Л. А. Гаєвської. К. : НАДУ. 2023. С. 60–64.
 13. Деркач М. І. Децентралізація фіскальних функцій держави у контексті забезпечення сталого розвитку України : монографія. Д. : Стил. 2021. С. 12.
 14. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 16 трав. 2019 № 523/2014. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/523-2014-%D1%80>.

- 15.Дробот І. О. Реформування систем місцевого управління: зарубіжний досвід. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-01\(5\)/11diouzd.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-01(5)/11diouzd.pdf).
- 16.Забейворота Т. В. Зарубіжний досвід адміністративно-територіальних реформ в умовах проведення децентралізації влади. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/tpdu/2019-3/doc/5/03.pdf>.
- 17.Калашников В. Правові та організаційні засади місцевого самоврядування в ФРН. Актуальні пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. Вип. 4 (35). Д. : ДРІДУ НАДУ. 2024. С. 250–255.
- 18.Книш П. В. Інноваційні соціальні технології: поняття та перспективи використання в системі державного управління URL: <http://www.academy.gov.ua>.
- 19.Лендшел М. О. Правові можливості для формування допоміжних рівнів та органів самоорганізації у Європі: досвід для України. URL: <http://samoorg.com.ua/blog/2013/03/04/pravovi-mozhливosti-dlya-formuvannya-dopomizhnih-rivniv-ta-organiv-samoorganizatsiyi-u-yevropi-dosvid-dlya-ukrayini>.
- 20.Малярчук А. Зарубіжний досвід формування місцевих бюджетів. Вісник ТАНГ. 2016. № 1. С. 23–27.
- 21.Мороз В. М. Охорона праці. Вінниця. НОВА КНИГА. 2015. 544с.
- 22.Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації: наук.доп. ; редкол.: Ю. В. Ковбасюк, К.О.Вашченко, В. В. Толкованов та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. К. :НАДУ. 2021. 128 с.
- 23.Костюкевич Р. М., Мандзюк О. М. Проектне управління в системі стратегічного планування публічних установ. Управління розвитком складних систем. Випуск 22. 2021. С. 75-83.
- 24.Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні. Проект «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». К.: 2021. 80 с.
- 25.Мороз В. М. Охорона праці. Вінниця. НОВА КНИГА. 2019. 544с.

26. Надання адміністративних послуг в Україні: погляд з регіонів : наук. видання / упоряд. М. Корявець. Чернігів : Поліський фонд міжнар. та регіон. досліджень. 2021. 118 с.
27. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг.ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Д. : Монолит. 2019. 400 с.: URL: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/2332>.
28. Стратегія та принципи здійснення реформ територіальної організації публічної влади в країнах ЄС: наук. розробка / уклад.: Л.Л. Прокопенко, О.М. Рудік, І.Д. Шумляєва та ін. К. : НАДУ. 2020. 52 с.
29. Сухінін Д. В. Інтеграція підходів оцінювання, моніторингу та контролю в системах управління якістю на рівні місцевого самоврядування. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2020. Вип. 1(9). URL: [http://dridu.dp.ua/zbirnik/2019-01\(9\)/13sdvrms.pdf](http://dridu.dp.ua/zbirnik/2019-01(9)/13sdvrms.pdf).
30. Редьква О., Вівчар О., Гарматюк О. Сутнісно-змістовна характеристика організаційно-економічного механізму розподілу фінансових ресурсів об'єднаної територіальної громади: порівняльно-аналітичний підхід в контексті безпекознавства. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 36. Жовтень 2019. С. 29-34. URL.: <http://www.market-infr.od.ua/uk/36-2019>
31. Родченко В. Б., Нечипоренко Я. Є. Реалізація, моніторинг і оцінювання стратегії розвитку підприємництва в об'єднаних територіальних громадах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 19, частина 2. 2020. С. 162-167.
32. Удод Є. Г. Методологічні засади розробки та реалізації пілотного е-курсу «Реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади». Держ. упр. та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. Д. : ДРІДУ НАДУ. 2018. № 4 (27). С. 289 – 298.
33. Управління змінами в публічному адмініструванні : навч. посіб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова та ін. ; за наук. ред. Ю. П. Шарова. Д. : ДРІДУ НАДУ. 2022. 148 с.

- 34.Чикаренко І. А., Чикаренко О. О., Ушакова А. С. Досвід стратегічного управління розвитком публічних установ. Аспекти публічного правління. Том 6 № 10. 2018. С. 54-61.
- 35.Чикаренко І. А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад: монографія. Д.: ДРІДУ НАДУ. 2022. 338 с.
- 36.Шаров Ю.П. Демократичні зміни в публічному управлінні: програмно-цільова ідеологія здійснення. Вісн. Акад.. митної служби України. Сер. Державне управління. 2021. Вип. 2. С. 33–38.
- 37.Шаро Ю.П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти : монографія. К. : Вид-во УАДУ. 2011. 302 с.
- 38.Ярова І. В. Модель механізму антикризового управління в адміністративно-територіальному утворенні. Аспекти публічного управління : зб. наук. пр. Д. : ДРІДУ НАДУ. 2020. № 5 (11). С. 77–84.
- 39.Communities of practice for public service. URL: <http://www.communities.idea.gov.uk/welcome.do>.
- 40.Garmatiuk Oksana, Zakharkiv Iryna, Bakaliuk Oksana. Internationalization as a modern impetus for the development of the organization. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип. 11. Херсон: Видавничий дім «Гельветика».2022. С.12-15

Звіт

Про роботу управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей за 2024 рік

Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей координує діяльність комунальних закладів: «Дитячо-юнацький пластовий центр», «Тернопільський міський центр соціальних служб», комунального підприємства «Тернопільський центр дозвілля та молодіжних ініціатив ім. Довженка».

Протягом звітного періоду структура і штати в управлінні збереглися.

Молодіжна політика

Впродовж 2024 року відділом молодіжної політики спільно із молодіжними громадськими організаціями, студентськими та учнівськими самоврядуваннями проведено: День пам'яті Героїв Крут, «Майстер-клас з написання писанки», Загальноміський захід «Великодня писанка», Загальноміський захід Гаївки з молоддю, Наукові Пікніки, День Героїв, Базові тренінги програми «Молодіжний працівник», Заходи в рамках святкування Дня Молоді (Нагородження активних представників молодіжних громадських організацій, студентських/учнівських самоврядувань та військовослужбовців; зустріч з міським головою «Діалоги з мером «ЗапитуйТЕ»; MindGame «ПознайомТися» на тему молодіжних громадських організацій; гра в настільні ігри «ВигравайТЕ» та співи з молоддю міста «НасолоджуйТися»; кінопоказ під відкритим небом "ВідпочивайТЕ" фільму «Довбуш»; Відвідування спільно з молоддю поранених військовослужбовців «ПідтримайТе»), Вручення сертифікатів учасникам Базових та Спеціалізованих тренінгів Програми «Молодіжний працівник», Звіт громадських організацій за 2023 рік, Літературник з нагоди Дня Вишиванки, Захід для поранених військовослужбовців з нагоди Дня захисника та захисниці, Зустріч молоді із Тарасом Тополею, Зустріч представників Молодіжних рад України; Акція «Доба» спільно із ГО «Спілка Української Молоді в Україні», Навчально-профорієнтаційний захід «День Кар'єри – Точки Дотику» спільно із ГС «Молодіжний Центр Тернопіль», День пам'яті Героя Василя-Якова Капустинського спільно із ГО «Молодіжний Націоналістичний Конгрес», Захід «2 роки великої війни. Пам'ятати. Жити. Воювати.» спільно із ГО «Українська Молодь – Христові», «День Добровольця: Вишкіл Ініціатив», «Літературна війна – мова любові», Одноденний вишкіл з нагоди вшанування пам'яті Сергія

Коновала «Норда» та Тараса Петришина «Химери», Дводенний вишкіл приурочений роковинам загибелі Андрія Козюпчика «Ореста» та Квест «Повстанець» спільно із ГО «Права Молодь», Найбільший урок у світі та Молодіжний форум «Youth Speak Forum» спільно із ВП ВМГО «Айсек в Україні», Тренінгова програма «QA-pool» та Керівні збори «Української Асоціації Студентів» спільно із ГО «Українська Асоціація Студентів», Захід з нагоди 106-ї річниці Товариства Червоного Хреста України спільно із ТОО Товариство Червоного Хреста України, Дитячо-юнацький табір «Веселі канікули з Богом», З'їзд парафіяльних спільнот та Просвітницький курс для молоді «3:16» спільно із Комісією у Справах Молоді Тернопільсько-Зборівської Архiepархії УГКЦ, Дводенний вишкіл в честь пам'яті Максима Кузіва «Залізняка» та Андрія Степанця «Сябра» та Захід присвячений дня вшанування «Листопадового чину» спільно із ВМГО «Сокіл свободи», Перший Всеукраїнський з'їзд Офіцерів ELSA Ukraine в Тернополі спільно із ВГО «Європейська Асоціація Студентів Правників», Вечір пам'яті спільно із ГО «Дух нашої давнини».

З 15 квітня по 14 червня відбулося молодіжне стажування у виконавчих органах Тернопільської міської ради. На участь у молодіжному стажуванні надійшло 60 заявок від молоді віком від 18 до 25 років, які мають повну вищу освіту або навчаються у закладах вищої освіти Тернопільської громади. Загалом цього року стажування пройшло 40 учасників у 17 структурних підрозділах Тернопільської міської ради. У кадровий резерв подано 11 стажерів, які успішно пройшли стажування та мають вищу освіту. Участь у стажуванні дала змогу молоді долучитися до управління містом, взяти участь та організувати свої проекти та заходи, поглибити знання про місцеве самоврядування, відкрити нові перспективи та можливості для подальшого професійного зростання.

Проводиться конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства у 2024 році. На конкурс подано 23 проект від 9 інститутів громадянського суспільства, фінансування отримали 21 проект від 9 інститутів громадянського суспільства. Протягом 10 місяців 2024 року реалізовано: «ProfiGames» та Молодіжний клуб «Памолодь» спільно із ВП ВМГО «АТОМ», Клуб молодіжних ініціатив «Майже дорослі» спільно із ТБФ «Карітас», VII Відкритий Західноукраїнський інтелектуальний турнір «Natus Vincere» та Літня школа «Лідер права – 2024» спільно із ГО «Альянс молодих лідерів», Cooperation for Future спільно із ВП ВМГО «Айсек в Україні», «Донорство крові» спільно із ТОО Товариство Червоного Хреста України, Одноденний вишкіл з тактичної підготовки з нагоди вшанування пам'яті жертв російсько-української війни спільно із ГО «Права Молодь».

Продовжує свою роботу Молодіжна міська рада, проведено звітно-виборчу сесію ММР, обрано нового голову, секретаря та заступників голови.

Для популяризації молодіжних громадських організацій серед школярів проведено захід «НеГороскоп 2.0». В рамках діяльності Молодіжної ради проведено 13 сесій.

У 2024 році управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей за розроблення спільно із представниками молодіжних громадських організацій, учнівських та студентських самоврядувань Програми «Молодь на 2024-2026 роки» отримало ряд нагород:

- **Участь у Другому загальнонаціональному конкурсі Ради Європи та Асоціації міст України (АМУ) з відкритого урядування** - Тернопільська міська територіальна громада здобула особливу відзнаку у Другому загальнонаціональному конкурсі Ради Європи та Асоціації міст України (АМУ) з відкритого урядування за напрямком «Залучення молоді» - заохочення до співпраці і розвитку молодіжного середовища в умовах воєнного стану, а саме за розробку Програми «Молодь на 2024-2026 рр.». Обирали переможців серед поданих понад 100 заявок. Тернопіль у цьому конкурсі отримав «Особливу відзнаку» - це найвища відзнака даного конкурсу. Конкурс організовано в рамках Меморандуму про співпрацю, укладеного Асоціацією міст України та Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи, де відкрите врядування визначено одним з пріоритетних напрямків співпраці.

- **Участь у конкурсі «Будинок доброчесності»** - За результатами Конкурсу доброчесних практик Програма «Молодь на 2024 -2026 роки» увійшла у 15-ть кращих доброчесних практик серед органів місцевого самоврядування в рамках проєкту «Будинок доброчесності» організованого Програмою “U-LEAD з Європою” у партнерстві із Національним агентством з питань запобігання корупції. Конкурс реалізовується завдяки проєкту "Будинок Доброчесності", який започатковано із метою допомоги публічним службовцям та службовицям, представникам та представницям місцевого самоврядування у їх стійкому розвитку, заснованому на принципах та міжнародних стандартах доброчесності.

- **Участь у Конкурсі кращих практик молодіжної роботи в Україні** - Програма «Молодь на 2024 -2026 роки» увійшла у 100 кращих практик України та Католог кращих практик. Конкурс організовано Міністерством молоді та спорту України спільно з Програмою розвитку ООН в Україні та Асоціацією молодіжних працівників України з метою відзначення та популяризації молодіжної роботи.

У 2024 році управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей продовжує активну співпрацю з міжнародними організаціями та фондами, а саме:

- **Співпраця з UNFPA.** У рамках опитування «Індекс Благополуччя молоді» отримано показник благополуччя молоді – 0.73, що став найвищим показником серед усіх міст України. Для визначення Індексу благополуччя молоді в

Тернопільській міській територіальній громаді було проведено опитування, що охоплювало 49 первинних показників і дало змогу оцінити рівень добробуту молоді у різних сферах життя: освіта, здоров'я, економічні можливості, участь у політичному та громадському житті, інформаційні та комунікаційні технології, безпека та захищеність.

- **Співпраця з UNICEF.** Продовжується співпраця в рамках ініціативи «Громада, дружна до дітей та молоді» та реалізація 3 напрямів змін в місті: «право на безпеку», «право бути почутими» та «право на дитинство».

- **Співпраця в рамках статусу «Люблін – Молодіжна Столиця Європи».** Представники управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей взяли участь у Міжнародній співпраці в рамках двосторонньої ініціативи «Молодь за місто, місто за молодь – проекти та ініціативи, які залучають місцеві громади». Головною метою заходу є підведення підсумків діяльності статусу Люблін-молодіжна столиця Європи 2023 та представлення його результатів, навчальні візити в молодіжні центри та простори. Також були проведені семінари та зустрічі з практиками у сфері соціальних консультацій, молодіжних просторів, волонтерства, міжнародної співпраці та візуального мислення.

Соціальна підтримка сім'ї

Назва заходу	Виконання на 01.11.2023 р.	Виконання на 01.11.2024 р.
Надання статусу багатодітним сім'ям Тернопільської міської територіальної громади (виготворення посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї)	Видано 139 посвідчень багатодітної сім'ї, 140 довідок багатодітної сім'ї та 29 посвідчень дитини з багатодітної сім'ї та 476 довідок дитини багатодітної сім'ї.	Видано 27 посвідчень багатодітної сім'ї та 23 посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, у зв'язку з відсутністю бланків посвідчень було видано 216 довідок багатодітної сім'ї та 475 довідок дитини багатодітної сім'ї.
Забезпечення ведення електронного обліку багатодітних сімей Тернопільської міської територіальної громади	В Тернопільській міській територіальній громаді зареєстровано 2308 багатодітних сім'ї, в яких виховується 7301 дитина	В Тернопільській міській територіальній громаді зареєстровано 2560 багатодітних сім'ї, в яких виховується 8045 дитина
Здійснення оцінки потреб, соціальне обслуговування та супровід сімей Тернопільської міської територіальної громади, які опинилися в складних життєвих обставинах	Здійснено: - 570 оцінок потреб сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, - 153 оцінки потреб сімей учасників бойових дій, учасників АТО, ООС, учасників війни, сімей загиблих Героїв,	Здійснено: - 557 оцінок потреб сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, - 400 оцінок потреб сімей учасників бойових дій, учасників АТО, ООС, учасників війни, сімей загиблих Героїв та

	- 275 оцінок потреб сімей вимушено переміщених осіб. - 74 сім'ям забезпечено соціальний супровід та 1961 сім'ї надано комплекс соціальних послуг.	- зниклих безвісти; - 300 оцінок потреб сімей вимушено переміщених осіб. 109 сім'ям забезпечено соціальний супровід та 2171 сім'ї надано комплекс соціальних послуг.
Контроль за цільовим використанням допомоги при народженні дитини	Здійснено 12 перевірок цільового використання коштів. 3 метою призначення державної соціальної допомоги одиноким матерям здійснено 19 оцінок потреб сім'ї.	Здійснено 1 перевірку цільового використання коштів.
Забезпечення соціального супроводу сімей, які опікуються дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування (за згодою)	Забезпечено соціальний супровід та надавались соціальні послуги 42 сім'ям, в яких виховується під опікою та піклуванням 72 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	Забезпечено соціальний супровід та надавались соціальні послуги 44 сім'ям, в яких виховується під опікою та піклуванням 74 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
Проведення заходів із запобігання насильству в сім'ї шляхом надання необхідних соціальних послуг та проведення ефективної превентивної роботи серед населення;	Забезпечено соціальний супровід 3 особам, що постраждали від насильства в сім'ї з урахуванням спеціальних потреб населення та відповідно до Державних стандартів надання соціальних послуг.	Забезпечено соціальний супровід 3 особам, що постраждали від насильства в сім'ї з урахуванням спеціальних потреб населення та відповідно до Державних стандартів надання соціальних послуг.
Надання допомоги особам, що постраждали від насильства в сім'ї (їх реабілітація та соціальна реінтеграція, урахування спеціальних потреб окремих груп таких осіб, зокрема дітей, стандартизація соціальних послуг у сфері запобігання насильству в сім'ї);	Запроваджено надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання відповідно до Державного стандарту. Здійснено 963 оцінки кризової ситуації в сім'ях. Фахівцями із соціальної роботи проведено профілактичні бесіди та надано інформаційні послуги з питань запобігання насильству в сім'ї з дорослими членами сімей, які опинилися в складних життєвих	Надається соціальна послуга кризового та екстреного втручання відповідно до Державного стандарту. Здійснено 1079 виїздів Мобільної бригади в сім'ї з метою оцінки кризової ситуації. Фахівцями із соціальної роботи проведено профілактичні бесіди та надано інформаційні послуги з питань запобігання насильству в сім'ї з дорослими членами сімей, які опинилися в

	обставинах, особами, які повернулися з місць позбавлення волі, або були засуджені до альтернативних форм покарання.	складних життєвих обставинах, особами, які повернулися з місць позбавлення волі, або були засуджені до альтернативних форм покарання.
Організація та проведення заходів з нагоди державних свят та соціальних дат (День сім'ї, День матері, День батька, День Святого Миколая та інших заходів) для дітей та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах	Надано підтримку та організовано участь Родин загиблих Героїв у заходах, Проща та молитовна зустріч у Марійському духовному центру в с. Зарваниця та висадка квітів на «Клумбі матері». Організовано та реалізовано ряд екскурсій для дітей Героїв (до Тернопільської міської ради, Головного Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області, Центру Науки Тернополя, прогулянка теплоходом по Тернопільському озеру, ресторанного комплексу «Максим», Тернопільського обласного академічного театру Актора та ляльки, спортивну базу «Відкривайте спорт», готелю «Галичина», Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Школи народних ремесел, Департаменту патрульної поліції Управління патрульної поліції в Тернопільській області, Музичної школи №1 ім. В. Барвінського. Усього в заходах взяло 325 осіб. Організовано та проведено «Свято школяра» для 72 дітей, які опинилися в складних життєвих	Надано підтримку та організовано участь Родин загиблих Героїв у заходах: прощі до Марійського духовного центру в с. Зарваниця та майстер-класі із прикрашання вербових гілок; висадці квітів на «Клумбі матері» та майстер-класі з флористики з нагоди відзначення Дня матері; терапевтичному занятті з арт-терапії для дітей та дорослих членів сімей Героїв; отриманні особистих сертифікатів на 1000 грн від меценатів сім'ї Заставних для 168 дітей з сімей Героїв. Організовано та проведено заходи для дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування: з нагоди Міжнародного дня сім'ї та Дня Матері – 250 осіб; Міжнародного дня захисту дітей – 450 осіб; «Свято школяра» - 80 осіб.

	обставин, дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування. В грудні 2022 року організовано та проведено святкові заходи до дня Св. Миколая та Новорічно-різдвяних свят в яких взяли участь 660 дітей, також в цьому ж місяці з нагоди Міжнародного дня людей з інвалідністю 200 осіб взяло участь в даному заході.	
--	--	--

В рамках співпраці із закордонними партнерами, які надають свою підтримку Україні в період військового стану, зокрема організації таборів для дітей загиблих Героїв та дітей батьки яких беруть участь в обороні нашої держави від російської агресії. Станом на звітний період Тернопільською міською радою було надане сприяння та організовано 6 поїздок, з метою ознайомлення українських дітей з культурою та традиціями Польщі, Литви, Швеції, Угорщини, США, 115 дітей, з них: 77 дітей Героїв та 38 дітей учасників бойових дій мали чудово організоване дозвілля та відпочинок.

Послугою оздоровлення (21 день) в таборах Тернопільської області та в Табір «Артек» (Свалява) загалом охоплено 171 дитина, з них 5 дітей Героїв та 74 дитини учасників бойових дій.

Служба у справах дітей

Пріоритетні завдання служби у 2024 році:

- виявлення дітей, які залишились без батьківського піклування;
- виявлення батьків, які неспроможні або не бажають виконувати виховні функції, вжиття до них заходів, визначених чинним законодавством;
- проведення комплексних заходів щодо захисту прав та інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю;
- проведення профілактичної правовиховної роботи;
- організація та проведення разом з іншими структурними підрозділами виконавчих органів міської ради, уповноваженими підрозділами органів Національної поліції заходів щодо соціального захисту дітей, виявлення причин бездоглядності і безпритульності дітей (організація профілактичних заходів (рейдів);
- захист житлових і майнових прав дітей, зокрема розгляд питань щодо вчинення правочинів з майном дітей, збереження майна;

- соціальний захист внутрішньо переміщених дітей;
- забезпечення формування та ведення банку дітей загиблих (померлих) та зниклих безвісти військовослужбовців та проведення заходів для змістовного дозвілля та відпочинку дітей Героїв в рамках Програми «Діти Героїв Тернопільської міської територіальної громади» на 2023-2025 роки.

Станом на **01.11.2024 року** у банку даних управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради перебуває **209** дітей Героїв.

Станом на **01.11.2024 року** у банку даних Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» перебуває **139** дітей, з них: **47** дітей – сиріт, **92** дітей позбавлених батьківського піклування, а саме:

під опікою – **114** дітей;

в прийомних сім'ях – **8** дітей;

в дитячому будинку сімейного типу - **6** дітей;

в державних закладах – **10** дітей;

тимчасово влаштовано до рідних – **1** дитина;

в гуртожитку – **2** дітей.

На місцевому обліку перебуває **19** дітей, які можуть бути усиновлені. На даний час на обліку кандидатів в усиновлювачі перебуває **31** сім'я. Впродовж звітного періоду за рішенням суду усиновлено **6** дітей, які перебувають на місцевому обліку та обліку з інших районів Тернопільської області. Із закладів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування усиновлено – **5** дітей.

За 2024 рік звітного періоду передано під опіку **10** дітей.

Одними із форм сімейного виховання є влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у прийомні сім'ї та у дитячі будинки сімейного типу. Здійснюється соціально-правовий патронат **9** прийомних сімей, в яких виховується **11** прийомних дітей, та **5** дитячих будинків сімейного типу, в якому виховується **33** дітей. Службою у справах дітей управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради здійснюється контроль за умовами виховання, утримання, навчання прийомних дітей.

Однією із складових соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування є захист їх житлових і майнових прав та інтересів. Здійснюється постійний контроль за додержанням вимог чинного законодавства щодо захисту майнових, житлових прав дітей. З цією метою складено банки даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які не мають власного житла – **18**; мають житло на праві користування – **98**; належить на праві власності – **23**.

З метою запобігання випадкам домашнього насильства, взято участь у **276** виїздах в складі мобільної бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

В ході здійснення рейдів «Діти вулиці. Вокзал» проведено **51** рейд, виявлено **111** дітей. Також здійснено рейди «Підліток.Зима. Канікули» - **14** рейдів, «Діти Тернопільщини»- **15** рейдів, «Літо-2024»-**50** рейдів.

Організовано роботу «гарячої» телефонної лінії. За звітний період надано **30** консультацій та рекомендацій з питань захисту прав дитини.

Здійснюється контроль за умовами проживання й виховання **93** дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, виховуються у **41** функціонально неспроможних сім'ях.

З метою захисту прав та законних інтересів дітей, працівниками служби у справах дітей прийнято участь у **181** судових засіданнях.

Підготовлено **717** рішень – про надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів; **96** рішень органу опіки і піклування, щодо погодження виїзду дітей за межі України у воєнний час; **24** рішень органу опіки і піклування про уповноваження щодо супроводу дітей; **15** рішень про влаштування малолітніх дітей.

За звітний період розглянуто **985** звернень з питань соціального захисту дітей.

З метою підвищення відповідальності батьків за виховання дітей, ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності **119** батьків за неналежне ставлення до виконання батьківських обов'язків, **93** батьків – попереджено.

Порівняльна таблиця роботи служби у справах дітей

№ п/п	Показник	2023 рік	10-11 місяців 2023 року	10-11 місяців 2024 року
1.	Облік дітей ССНД, з них:	249	246	231
1.1	- діти - сироти	51	50	47
1.2	- діти, позбавлені батьківського піклування	100	100	92
1.3	- діти, що опинились в складних життєвих обставинах	98	96	93
2.	Влаштовано під опіку, піклування	31	30	10
3.	Функціонує прийомних сімей, в них виховується дітей	9/10	9/10	9/10
4.	Усиновлено	10	10	11
5.	Проведено з дітьми профілактичних бесід	151	123	131
6.	Проведено з батьками профілактичних бесід	84	98	71
7.	Проведено в навчальних закладах: лекцій, семінарів, «круглих столів»	18	12	5

8.	Проведено перевірок навчальних закладів з організації виховної роботи, спеціальних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	-	-	-
9.	Взято участь у судових засіданнях	187	175	181
10.	Розглянуто звернень громадян	702	687	
11.	Проведено засідань комісії з питань захисту прав дитини/винесено рішень	24/528	22/476	28/493
12.	Підготовлено проектів рішень виконавчого комітету:			
12.1	- про надання статусу дитині	26	23	15
12.2	- про встановлення опіки, піклування	24	23	7
12.3	- про встановлення опіки над майном	1	2	
12.4	- про затвердження висновку органу опіки та піклування про позбавлення батьківських прав	52	50	42
12.5	- про затвердження висновку органу опіки та піклування про визначення місця проживання дитини	50	45	24
12.6	- про затвердження висновку органу опіки та піклування про участь у вихованні дитини одного з батьків, що проживає окремо	23	12	4
12.7	- про надання дозволу на укладання договору дарування, купівлі-продажу майна, де дитина має право власності, або право користування житловим приміщенням	172	161	234
12.9	- про надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів	190	189	717
13.	Облік дітей Героїв (ведення банку даних)	120	117	209

Міський голова

Сергій НАДАЛ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

Про внесення змін до рішення виконавчого комітету від 25.03.2015р. №267 «Про утворення комісії з питань захисту прав дитини при виконавчому комітеті Тернопільської міської ради»

З метою забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток, враховуючи рішення міської ради від 25.10.2019р. №7/39/127 «Про виконавчі органи ради», відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008р. №866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини», керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет міської ради вирішив:

1. Внести зміни до Положення про комісію з питань захисту прав дитини, затвердженого додатком 1 до рішення виконавчого комітету від 25.03.2015р. №267 «Про утворення комісії з питань захисту прав дитини при виконавчому комітеті Тернопільської міської ради» та викласти його у новій редакції згідно з додатком 1 (додається).
2. Внести зміни до складу комісії з питань захисту прав дитини, затвердженого додатком 2 до рішення виконавчого комітету від 25.03.2015р. №267 «Про утворення комісії з питань захисту прав дитини при виконавчому комітеті Тернопільської міської ради» та викласти його у новій редакції згідно з додатком 2 (додається).
3. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Володимира Дідича.

Міський голова

Сергій НАДАЛ

СЕД АСКОД - Тернопільська міська рада
№ документа: 476
Дата реєстрації: 18.05.2022 00:00
Сертифікат: 53E2D9E7F900307B040000005BB9280092A58800
Дійсний з: 24.09.2020 09:29:58
Дійсний до: 24.09.2022 09:29:58
Підписувач: Надал Сергій Віталійович
Мітка часу: 18.05.2022 12:15:56

Тернопільська міська
№ 476 від 18.05.2

ПОЛОЖЕННЯ
про комісію з питань захисту прав дитини

1. Комісія з питань захисту прав дитини (далі - комісія) є консультативно-дорадчим органом, що утворюється при виконавчому комітеті Тернопільської міської ради.

2. Комісія у своїй діяльності керується Конституцією України, Сімейним і Цивільним кодексами України, Законами України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про охорону дитинства", "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування", "Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей", "Про освіту", "Про соціальні послуги", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", Конвенцією ООН про права дитини, указами Президента України та постановами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, а також цим Положенням.

3. Основним завданням комісії є сприяння забезпеченню реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток.

4. Комісія відповідно до покладених на неї завдань:

1) затверджує індивідуальний план соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, який складається за формою, затвердженою Мінсоцполітики, членами міждисциплінарної команди із числа працівників виконавчих органів Тернопільської міської ради, зокрема управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, комунального закладу Тернопільської міської ради Тернопільський міський центр соціальних служб, Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області, закладу освіти, закладу охорони здоров'я, забезпечує його перегляд та коригування;

2) розглядає питання щодо:

- подання управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей заяви та документів для реєстрації народження дитини, батьки якої невідомі;

- доцільності надання дозволу органом опіки та піклування бабі, діду, іншим родичам дитини забрати її з пологового будинку або іншого закладу охорони здоров'я, якщо цього не зробили батьки дитини;

- доцільності підготовки та подання до суду позову чи висновку органу опіки та піклування про позбавлення, поновлення батьківських прав, відібрання дитини у батьків без позбавлення батьківських прав;

- розв'язання спорів між батьками щодо визначення або зміни прізвища та імені дитини;

- розв'язання спорів між батьками щодо визначення місця проживання дитини;

- розв'язання спорів щодо участі одного з батьків у вихованні дитини та визначення способів такої участі;

- підтвердження місця проживання дитини для її тимчасового виїзду за межі України;

- доцільності побачення з дитиною матері, батька, які позбавлені батьківських прав;

- визначення форми влаштування дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування;

- доцільності встановлення, припинення опіки, піклування;

- стану утримання і виховання дітей у сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу та виконання покладених на них обов'язків;
- стану збереження майна, право власності на яке або право користування яким мають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
- розгляду звернень дітей щодо неналежного виконання батьками, опікунами, піклувальниками обов'язків з виховання або щодо зловживання ними своїми правами;
- доцільності продовження строку перебування дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, у закладі охорони здоров'я, освіти, іншому закладі або установі, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
- надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;
- забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіти, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток;

Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради здійснює підготовку проектів рішень виконавчого комітету Тернопільської міської ради з вищезазначених питань та подає на розгляд виконавчого комітету Тернопільської міської ради.

3) розглядає підготовлені суб'єктами соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю матеріали про стан сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, у тому числі сім'ї, в якій існує ризик відібрання дитини чи дитину вже відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав, сім'ї, дитина з якої влаштовується до закладу інституційного догляду та виховання дітей на цілодобове перебування за заявою батьків і за результатами розгляду цих матеріалів подає уповноваженим суб'єктам рекомендації щодо:

- взяття під соціальний супровід сімей, в яких порушуються права дитини (завершення або продовження у разі потреби строку соціального супроводу);
- направлення (в разі потреби) батьків, які неналежно виконують батьківські обов'язки, для проходження індивідуальних корекційних програм до уповноважених суб'єктів, які відповідно до компетенції розробляють і виконують такі програми;

4) розглядає питання щодо обґрунтованості обставин, за яких відсутні можливості для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти за місцем проживання (перебування), та приймає рішення про доцільність влаштування дитини до загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступеня за заявою батьків із визначенням строку її перебування в школі-інтернаті.

Під час ухвалення рішення про доцільність влаштування дитини до загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступеня враховується думка дитини у разі, коли вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити.

5. Комісія має право:

- одержувати в установленому законодавством порядку необхідну для її діяльності інформацію від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій;
- подавати пропозиції щодо вжиття заходів до посадових осіб у разі недотримання ними вимог законодавства про захист прав дітей, у тому числі дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- утворювати робочі групи, залучати до їх роботи уповноважених суб'єктів, громадські об'єднання (за згодою) для підготовки пропозицій з питань, які розглядає комісія;

- залучати до розв'язання актуальних проблем дітей благодійні організації, громадські об'єднання, суб'єктів підприємницької діяльності (за згодою).

6. Комісію очолює заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради.

Організація діяльності комісії забезпечується управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей.

Начальник управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, заступник начальника управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей - начальник служби у справах дітей можуть виконувати повноваження заступника голови комісії.

7. До складу комісії на громадських засадах входять представники виконавчих органів Тернопільської міської ради, зокрема управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, управління освіти і науки, відділу квартирної обліку та нерухомості, управління правового забезпечення, комунального закладу Тернопільської міської ради Тернопільський міський центр соціальних служб, комунального некомерційного підприємства «Тернопільська міська дитяча комунальна лікарня», Тернопільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Тернопільській області сектору судової роботи та міжнародної правової допомоги Південно-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Івано-Франківськ).

8. Основною організаційною формою діяльності комісії є засідання, які проводяться в разі потреби, але не рідше ніж один раз на місяць.

Засідання комісії є правомочним, якщо на ньому присутні не менше як дві третини загальної кількості її членів.

До участі в засіданнях комісії обов'язково запрошуються повнолітні особи, стосовно яких приймається рішення або складається висновок органу опіки та піклування. Ці особи повинні бути повідомлені про час та місце проведення засідання.

У разі неявки таких осіб на засідання та неповідомлення про поважні причини відсутності рішення або висновок можуть бути прийняті без їх участі на наступному засіданні комісії, про час та місце проведення якого такі особи повинні бути попередженні письмово.

На засідання можуть запрошуватися представники підприємств, установ, організацій, а також громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах, що беруть безпосередню участь у розв'язанні проблем конкретної дитини, з правом дорадчого голосу, дитина, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

9. Комісія відповідно до компетенції приймає рішення, організовує їх виконання, подає рекомендації органу опіки та піклування для прийняття відповідного рішення або підготовки висновку для подання його до суду.

10. Рішення або рекомендації комісії приймаються шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів членів комісії, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії.

11. Окрема думка члена комісії, який голосував проти прийняття рішення або рекомендацій, викладається у письмовій формі та додається до нього (них).

12. Голова, його заступники і члени комісії беруть участь у її роботі на громадських засадах.

Міський голова

Сергій НАДАЛ

В додаток 2 внесено зміни відповідно до рішення виконавчого комітету від 02.07.2025 №918
В додаток 2 внесено зміни відповідно до рішення виконавчого комітету від 19.02.2025 №220
В додаток 2 внесено зміни відповідно до рішення виконавчого комітету від 24.04.2024 №715
Додаток 2 викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 25.10.2023 № 1298
Додаток 2 викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 01.06.2022 № 521
Додаток викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 18.05.2022 № 476
Додаток викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 24.02.2021 №112
Додаток викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 09.12.2020р. №87
Додаток викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 29.01.2020 р. № 25
Внесено зміни в додаток 2 відповідно до рішення МВК від 21.02.2018р. №124
Додаток викладено в новій редакції відповідно до рішення ВК від 27.01.2016р. №68
В додаток внесено зміни відповідно до рішення МВК від 15.06.2016р. №540

Додаток 2
до рішення виконавчого комітету
від 25.03.2015р. №267

Склад

комісії з питань захисту прав дитини

1.	Володимир ДІДИЧ	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, голова комісії
2.	Христина БІЛІНСЬКА	начальник управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, заступник голови комісії
3.	Ірина ГІРНЯК	заступник начальника управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей-начальник служби у справах дітей, заступник голови комісії
4.	Вадим ЧАЙКОВСЬКИЙ	начальник відділу соціально-правового захисту дітей служби у справах дітей управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей
5.	Марія ДУНЕЦЬ	начальник відділу з питань опіки та піклування служби у справах дітей управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, секретар комісії
6.	Тетяна БАСЮРСЬКА	начальник відділу квартирної обліку та нерухомості
7.	Тетяна ГОРБОНІС	директор комунального закладу Тернопільської міської ради Тернопільський міський центр соціальних служб
8.	Олена ФЕДОРОВА	завідувачка амбулаторії загальної практики сімейної медицини №16 Центру первинної медико-санітарної допомоги Тернопільської міської ради
9.	Уляна МИКИТЮК	начальник відділу з прийому громадян управління соціальної політики
10.	Ольга ГРОШ	завідувач сектору у справах сім'ї управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей
11.	Михайло ЛЕХМАН	заступник начальника сектору ювенальної превенції ВППП Тернопільського районного управління поліції Головного управління національної поліції в Тернопільській області
12.	Ірина СУМ	заступник начальника управління освіти і науки-начальник відділу дошкільної, середньої та позашкільної освіти

13.	Ольга ПАСЛАВСЬКА	головний спеціаліст-юрисконсульт управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей
14.	Олександра М'ЯЛКОВСЬКА	начальник відділу зв'язків з громадськістю управління патрульної поліції в Тернопільській області Департаменту патрульної поліції
15.	Світлана МУЛИК	головний юрисконсульт відділу притензійно-позовної роботи та представництва інтересів в судових інстанціях управління правового забезпечення

Міський голова

Сергій НАДАЛ